

Bacsonyi Ottó
fhdgy.

1943.05.01.
/1940.évf./

Cső.zl.j. Galánta

1943.05.01. 1918.02.06. 1942.12.06. 1940.

Az oroszok oldalán a Budai Önkéntes ezred ti-je
+ Svájc, 1963.01.25. Baden Neuenhop, vivómester
Igazolva !

Budapest, XII.Vass Gereben-u.22.sz.

Magyar Közlöny, 192,185.sorszám , BA/21

B.L.1970.XXIII.évf.01-06. 44.o.

Bacsonyi Ottó fhdgy.

+Svájc /Egyesületi Értesítő/

Bajay Ferenc vitéz
alez.

1942.09.29.
/1916.évf./

1942.09.29. 1894.02.12. 1914.10.26.
1915.03-i

F.: Rauch Ilonka

Gy.: - Ferenc imre, Erzsébet Mária /1942/
106.hadtáplj. pk-a

+ ?

1917: 6. HONV. GY.E.

MEGHALT IDEG ÖSSZE TÖTTANÉS BAN ?

N.K.

SÜL. ADA,

1894

6. GY.E.

OR. OL.

↓ BAJAY FERENC

↓ ÁGHY ZOLTÁN ALEZ

Hősi halált halt Kormányzóhelyettes Urunk a repülőtéren bajtársai körében valahol Oroszországban. Középen vi
Ághy csendőrteljesre és vitéz Bajay csendőrnagy. Tamási Jenő csendőr hdgy fi

Hési halált halt Kormányzóhelyettes Urunk bajtársai körében valahol Oroszországba
Tamási Jenő cse

[Yellow rectangular label with illegible text]

[Yellow rectangular label with illegible text]

Bajer László dr.
szds.

Szül.: Budapest, 1912.09.10.

Budapest

Bajor Kálmán I.
alez. /Gerzsabek/

1933.11.01.
/1913,évf./

V.cső.ker. Kecskemétimoszt.pk-a

1938.11.01. 1894.03.24. 1913.08.18. 1913

Gy.: - Vilma Mária

N.K.

Braham: II/80. Monor, gettósítás és deportálás pság-a alatt

Bakonyi István
szds.

1940.05.01.
/1930.évf./

Közp.nyo.pság.ea.ti.

1940.05.01. 1905.11.26. 1930.04.01. 1930.

Csillaghegyi ^{SZÉL. KÁPOLNÁSNYÉK} nyomozások vez-je

+ Bethlehem /Pannsylvania/ USA /1960.ÉLŐTT/

F.: GULYÁS ERZSÉBET

OKL. GAZDA

GY.: LÁSZLÓ CSABA JÓZSEF 1944

F.: HEGEDŰS MIHÁLY SZYK. NŐVÉR

Bakó László
fhdgy.

1940.09.01.
/1938.évf./

II.cső.ker. Székesfehérvári szárny pk-a
1940.09.01. 1913.12.31. 1942.06.18. 1938-i
Szül.: Felpéc /Győr vm./
A.: Fazék Karolina
+ Ausztria ?

Balassa Bálint
fhdgy.

1941.11.01.
/1939.02.évf./

I.cső.ker. Budapesti oszt. Budapesti 1.szárny pk.h-e

1941.11.01. 1917.02.16. 1943.08.20. 1939.02-i

NSzK. nyilasok számonkérő ti-je a budai várban

"Vörös Brigád"-per IV.r.vádlottja

+ kivégezték Budapest, 1949.12.31. *2 1949.11.18²-19²*

N.Sz.K.

Mindszenty — antifaszizmus, 1944

Dokumentumközlés

Mindszenty Józsefet Schilberna Ferenc nyilas főispán rendelkezésére 1944. november 27-én letartóztatták. Itt közölt levélben (lelőhelye: Fővárosi Levéltár Szálasi-per Irtal Budapesti Büntető Törvényszék 19618/49) a püspök részletesen ismerteti körülményeit, fogságának történetét. (A szerk.)

Miniszter Úr!

Folyó hó 26-án kértem Miniszter Urat, hogy engem, valamint a velem együtt őrizetbe vett 26 papomat és kispapomat sürgősen szabadlábra helyezni méltóztassék. Szükségesnek tartom, hogy Miniszter Úr tisztán lássa a tényállást, és ezért engedelmével itt írom le az eseményeket úgy, ahogyan azok valóban történtek.

Őrizetbe vételeim körülményei

November utolsó vasárnapja előtt beszélgetés jelent meg a Veszprém vármegye című hetilapban, amelyben Zarka Elemér főmérnök támadást intézett személyem, valamint a zirci apát² ellen. A vád ellenem az volt, hogy nem értem meg az idők szavát és sem menekültnék, sem katonának lakást adni palotámban nem voltam hajlandó, úgyhogy a palota „kong az ürességtől!” Ez természetesen nem felelt meg a valóságnak, hiszen akkor már 58 állandó lakója volt palotámnak. (Püspök, 5 udvari pap, 1 tanfelügyelő, 5 teológiai tanár, 2 hitoktató, 17 teológus, 17 menekült apáca, 2 menekült diák, 1 inas, 1 magyar vezérezredes, 2 beutalt banktisztviselő, 3 német katonatiszt, 1 német altiszt.) Tehát 28 szobában 58-an voltak elszállásolva. Magam egyetlen szobában laktam, mely dolgozó-, fogadó- és hálószoba volt. Utasítást adtam ügyvédeknek, hogy a sajtótörvény alapján helyreigazító nyilatkozatot tegyen közzé. Erre azonban a bekövetkezett események folytán nem került sor.

November 27-én ebéd közben megjelent a palotában Zarka Elemér főmérnök, Zágon népművelési titkárral, vele volt a püspökségem előtti időből elbocsajtott portás (Tar Károly), és Bánky rendőrfogalmazó vezetésével 10 rendőr. A főmérnök főispáni rendeletet mutatott fel Szabadhegy Szabolcs

Eltemették Mindszenty Józsefet

EXPO:

A kormá

— javasolja a

(Folytatás az I. oldalról.)
gyűlés elnöke, Antal József miniszterelnök, és a magyar kormány több tagja. A fél 11-kor kezdődött gyászmise főcelebránsa, II. János Pál pápa személyes képviselője, a vatikáni Opilio Rossi bíboros volt. A szertartás után világi megemlékezések következtek. Először a kormányfő méltató szavai hangzottak el.

— Mindszenty József hercegrím a magyar történelem egyik olyan történelmi személyiségévé vált — mondotta egyebek között Antal József —, aki saját áldozatos tevékenységével hívta fel a figyelmet az egész kelet-közép-európai térséget fenyegető veszélyekre. Mindszenty József politikai nézetével, alkotmányjogi felfogásával leteleknek vitái a történetírőknek, de azt senki sem vonhatja kétségbe, hogy a magyar történelem egyik legnagyobb erkölcsi erőt adó példaképe ő.

A miniszterelnök utalt arra is, hogy bár a bíboros rugalmasságának hiánya talán megakadályozta néhány egyházi intézmény megmentését, de jellembeli szilárdsága erkölcsi érték.

— Hajthatatlanságát nem valószínűsíthető korlátozás vagy kompromisszumokra való képesség szolgált, ahogy ellenfelei nemegyszer hirdették — jelentette ki a kormányfő.

A második azónok, Habsburg Ottó, a hercegrímás hősiességét Szent László, Hunyadi János és Zrinyi Miklós történelmi példájához hasonlította.

— Nemet meri mondani mind a hitleri, mind pedig a kommunista szarnokoknak. Védte a kereszténységet, a hazát és a népet, felelem nélkül teljesítette egyházi feladatait, és viselte közigazgatási tevékenységét — hangsúlyozta az Európa Parlament tagja.

Miklósárány Attila, a külöldön élő magyar katolikusok püspöke, „a magyar nép hő pásztorára és atyjára” emlékezett, aki emigrációjának éveiben hitbéli és magyarságában megerősítette a világban szétszórott honfitársait.

Száműzötése így ajándék volt a külföldi magyaroknak, hálála után pedig marciaiellit bírja lett az emigráció jelképe központja. — Most és a magences erőközpont — mondotta a püspök — visszakért Magyarországra.

A beszédet befejeztével gyászmise kísérte Mindszenty József koporsóját a baillika előtti oltóparkból a primások sírközpontjába, ahol Pászti László bíboros, primás, esztergomi érsek szentelte be a sírhelyet. Az esztergomi körök suta hangversenyét tartak az imnák hátsóháza nyugvó Mindszenty József emlékére.

Bártafi Gergely

Nemzetközi sajtóvisszhang

A francia Libération kommentálja szerint a Mindszenty-temetés hivatalosan ugyan a katolikus egyház bűnéje, de ez senkit sem érvezt meg: a szocializmus utáni Magyarország meg egyetlen temetésnek szentelt ilyen fontosságot, azt állami rangra emelte.

A lap úgy véli, hogy a katolikus egyház, amelynek befolyása most, a kereszténydemokrácia párt koalíciója tagjával csúcspontján van, belső válságot él át. Egyes erők az egyház vezetőit azzal vádolják, hogy együttműködtek a kommunizmussal. A katolikus egyház számára azonban a temetés alapvető fontosságú, mert eltorli a múltat, és módot ad arra, hogy visszanyerje erin-

telenségét, mégpedig akkor, amikor a katolikus lobby erőteljesen gyökeret vert a konzervatív kormányban.

Az olasz L'Unité hangsúlyozza, hogy a temetés nem csupán egyházi esemény volt, hanem erős politikai töltésű megnyilvánulás: a visszacsúszott függetlenség, a szabadság és demokrácia, az új Magyarország építésének hangulátval. Ugyanakkor a Vatikán képviselője, Opilio Rossi bíboros gondosan ügyelt arra — jegyzi meg a lap —, nehogy a beszédet melyekben kifejtették az elhunyt hercegrímás vallási és politikai nézetait, amelyek aligba állnak összhangban a pápa és az egyház mai

felfogásával. Mindszenty megmaradt így a hidegháború mártírjának, jelképet szolgáltva az új Magyarországnak, amelynek jelképekre van szükség új önazonossága kiépítéséhez. Ez a jelkép azonban elnagyolt és csonka maradt: értékelést és méltatást kapott a főpap helytállása és macak ellenállása, igyekeztek azonban elhallgatni, már amennyire lehetett. Mindszenty negatív vonásait, a világ realitását érzékelt képtelen nacionalizmusát, a királypártiságot, az állam egyházi befolyásolásra való törekvést, általában mindazt, ami szembenállt a modernizáció igényeivel, állapítja meg a L'Unité. (MTI)

TERKÓSI MEKLÓS FELVÉTELE

Népszabadság, 1991. május 6.

házgondnokomnak, mely szerint a palotámban szemlélet kell tartani. Én házgondnokomnak azt az utasítást adtam, hogy minden helyiséget meg kell mutatni.

A szemle simán folyt le. A főmérnököt házgondnokom és a közben vidékről hazakerkezett irodaigazgatóm, dr. Megyesi Schwartz Róbert kanonok kísérték. Udvariatlanság sem történt papjaim részéről. Amikor Zarka főmérnök szóvá tette, hogy „haza kell küldeni a szeminárium növendékeit”, papjaim figyelmeztették, hogy az állam részéről erre nincs lehetőség, mert megegyezés jött létre a bíboros hercegrímás³ és a kormány között, miszerint a szemináriumok nem tartoznak a bezárandó főiskolák közé. A főmérnök azt felelte, hogy Pesten illetékes helyen erről nem tudnak semmit. Erre irodaigazgatóm azt válaszolta, hogy akkor a bíboros hercegrímás nem mondott igazat, mert ezt saját szájából hallotta Esztergomban. Én körülbelül november 17-én

a szeminárium ügyében levélben fordultam Szöllösi Jenő miniszterhelyettes⁴ úrhoz, aki már november 23-án felelt nekem, a levelet azonban csak őrizetbe vételeim után kaptam kézhez. E levél értelmében csakugyan a szemináriumok nem tartoznak a szüneteltetendő főiskolák közé.

Később felvetette a főmérnök azt a gondolatot is, hogy az udvari papok kettesével költözzenek össze egy-egy szobába. Erre udvari papjaim azt mondták, hogy ez nem lehetséges, mert sok bizalmas hivatalos és lelki ügygel jönnek ide. Az iroda annyira összeköltözött, hogy minden helyiségben többen dolgoznak, s így csak a magánszobák marad ilyen tárgyalásokra. A főmérnök azt felelte, hogy míg bent tárgyalnak, menjen ki a másik főtisztelendő úr a szobából. Erre papjaim megjegyezték, hogy ez igen nagy idővesztéseseg jelentene. A főmérnök az egyik szobánál, ahol 4 menekült apáca volt elhelyezve, azon véleményének adott kife-

Barát!

Barát! Etele kormánybiztosítás is megkértek, fejtesse ki véleményét az SZDSZ álláspontjával kapcsolatban: — A Budapest — Bécs világi-állítás megrendezésével kapcsolatban az SZDSZ-állásponttal szemben politikai jellegű Május 3-án, pénteken az SZDSZ és tárgyalás illetékes képviselői mintegy 40 kérdéses tartalmazó dokumentumot nyújtottak át számomra. Kévséges érthető, hogy e kérdéseket követően állásfoglalásokkal mértem nem vártak meg a választást. Számomra ez egyértelműen azt bizonyítja, hogy a rendezvény és a hozzá tartozó létesítmények gazdasági, kulturális és társadalmi jelentőségét az SZDSZ sajnálatosan meg nem ismerie fel. A kiállítás megvalósíthatóságával kapcsolatos igen sokrétű megállapítások szakszerű állásfoglalások az SZDSZ politikai felkészültségének hiányát mutatják. Azonban a kérdéseket megválaszolni nem tudtam. Pedig szokták a kérdéseket megválaszolni, megállapításokat megérdemelték volna azt a

jezést, hogy oda 30 bakát is el tud helyezni. Papjaim felhívták a főmérnök figyelmét arra, hogy elhelyezés tekintetében az apácákat nem lehet összehasonlítani a bakákkal.

A szemle befejezte után mindenki a portára ment. Ott hirtelen megjelent dr. Schiberna Ferenc főispán és érdeklődött, hogy a palotában elhelyezett német tábornok a rendes interurbán telefont használja-e. Igenlő válasza utasítást adott a portásnak, hogy a telefonzárlatot oldja fel. Tehát a telefon is ki volt kapcsolva. Sőt, civil irodatisztjeim sem mehettek be a délután folyamán, mert a rendőrök a palotát megszállva tartották és nem engedtek be senkit.

Közben irodaigazgatóm feljött hozzám és jelentette, hogy a szemle megtörtént. Ekkor lépett be hozzám Szabadhegy Szabolcs püspöki szertartó házgondnokom és jelentette, hogy őt a főispán személyesen vette őrizetbe. Elbúcsúzott tőlem és áldásomat kért. Távozása után irodaigazgatóm is lement, és amikor érzékenyen búcsút vett őrizetbe vett társától, a főispán őt is őrizetbe vette. Meg kell jegyezni, hogy mindkét papom egyetlenegy szót sem váltott a főispánnal. Szabadhegy Szabolcs házgondnokom csak annyit kért, hogy tőlem elbúcsúzhasson.

Tehát a házszelel kapcsolatban semmiféle ellenállás nem volt, és udvariasság sem történt. Az őrizetbe vételt a főispán személyesen mondta ki minden megőrzés nélkül.

Két papom őrizetbe vétele rám nézve nem lehetett közömbös. Tehát lementem és Szabadhegy Szabolcstól azt kérdeztem: "Mutasd meg fiam azt az urat, aki téged őrizetbe vett." A főispánt ugyanis még nem ismertem. Ez volt az első látogatása a palotában. Majd feléje fordulva azt mondtam: „Tudom két papom őrizetbe vétele ellen. Többet nem mondtam. Erre elhangzott: „Püspök urat is őrizetbe veszem.” Nem feleltem semmit. Elmentem szobámba, ahol öltözködtem. Rendes püspöki reverendáramra fölvettem a piros köpenyemet (pallium) és piros birétumot. Tehát úgy voltam felöltözve, ahogyan püspök előkelő helyre megy látogatóba. Természetesen nem püspöksüveget és pásztorbotot vettem, mert hiszen ehhez istentiszteleti díszbe kellett volna felöltözni. Közben általános püspöki helynököm és több kanonok is megjelent nálam.

Amikor a rendőrfogalmazó udvariassan felszólított, hogy induljak, írásbeli letartóztatási végzést kértem. Ez nem volt. Elsietett tehát a főispánhoz, majd kb. 10-15 perc múlva visszajött azzal, hogy a Nemzetvezető egyenes parancsára történt letartóztatásom. Őszintén szólva csodálkoztam, hogy ilyen rövid idő alatt sikerült összeköttestést találni az államfővel...

Szobámat elhagyva a fölépcsőn lementem a bejáratához, ahol minden intézkedé-

sem nélkül egybegyűlt az egész háznépem, apácák, teol. tanárok, kispapok. Áldást osztottam, majd elbúcsúzva egyedül két letartóztatott udvari papommal kiléptem a palotából. Ott állt a főispán által elszállításomra küldött magánautója. Nekem azt az utasítást adta a rendőrfogalmazó, hogy szálljak be, míg két udvari papom menjen a rendőrökkel gyalog. Én határozottan kijelentettem, hogy gyalog megyek. Tettem ezt két okból. Nem vehettem igénybe olyasvalakinek előzékenységét, aki első látogatását tíz rendőrrel tette meg nálam, két papomat és engemet is őrizetbe vett. Jogos és szükséges önérzetemet tiltotta, hogy igénybe vegyem a történetek után a felajánlott főispáni autót. Más lett volna, ha a saját kocsimat, illetve autómát küldik értem. A másik ok az volt, hogy gyalog akartam menni akkor, amikor két udvari papomat is gyalog viszik.

Kijelentésemre a rendőrök hozzám nyúltak és mint valami gonosztevőt, karhatalommal be akartak tuszkolni az autóba. Erre a csúnya jelenetre kispapjaim pillanatok alatt a rendőrök és közém furakodtak és annyira körülvettek, hogy a rendőrök többé hozzám nem nyúlhattak. Így indultunk meg. A rendőrfogalmazó látván, hogy a rendőrök így nem jutnak közelembé, utasítást adott embereinek, hogy szakaszban kísérjenek az egyik oldalon. Így rendben vonultam át a városra a rendes úton. Megjegyzem, hogy már sötét volt és az utcai csökkentett világítás égett. (Kb. 3/4 6 órára érkeztünk a rendőrségre.) A rendőrség előtt áldást osztottam és intettem papjaimat, kispapjaimat, hogy csendben térjenek haza. Útközben semmiféle beszédet nem tartottam. Amikor a rendőrök egyszer az útközben a hozzám csatlakozott diákokat akarták elküldeni, szelíden csak azt mondtam: „Engedjék, hiszen atyjukat kísérik.”

Tehát tüntető felvonulást nem rendeztem. Ha akartam volna, lett volna alkalmam ezt megtenni. Hiszen a rendőrök csak az egyik oldalon meneteltek és így a másik oldalon könnyűszerrel állíthattam volna sok-sok hívót a menetbe. Ezt nem tettem. Izgatás részéről tehát nem történt.

A rendőrségen hamarosan kértem mentelmi jogom megsértésének jegyzőkönyvbe vételét, hiszen felsőházi tag vagyok. Minden sürgetésem ellenére a jegyzőkönyv felvétele nem történt meg.

Este házkutatást tartottak szobámban, majd másnap irodaigazgatóm hivatali helyiségében.

Többi kispapjaim és papjaim őrizetbe vétele. Ez november 29-én délelőtt történt. A palota összes lakóit az úgynevezett kisbédlőbe rendelte Zarka Elemér főmérnök és egy rendőrtiszt. Megkérdezte a főmérnök, hogy álljanak elő azok, akik nem kísérték el a püspököt a rendőrségre. Ezeket igazoltatás után elengedték. A többit Zarka Elemér főmérnök a főispán nevében őrizet-

be vette. Este fél kilenckor a fogházba kísérték őket.

Mészáros Tibor püspöki levéltáros őrizetbe vétele alkalmával még ágyban fekvő beteg volt. Őt délelőtt még nem vették őrizetbe a többivel együtt. Délután azonban Zarka Elemér főmérnök a szobájába géppisztolyos katonát küldött azzal, hogy őt is letartóztatja. Majd később hívatta a főmérnök papomat és csak intett, hogy menjen a többi letartóztatotthoz. Többszöri kérdésére, hogy miért tartóztatja őt le, a főmérnök választ nem adott.

Kögl Lénárd dr. püspöki számvevő szintén nem volt ott őrizetbe vétele alkalmával. Ő a püspöki jószágkormányzóságon dolgozott és ott is lakott. Csak másodkézből értesült a történetekről. Mindezek ellenére őt már 27-én éjjel vették szintén őrizetbe.

Langmár Lipót dr. kanonok, valamint Solymár István dr. lelkiigazgató csak útközben véletlenül találkoztak velem, amikor a rendőrségre mentem, őket is őrizetbe vették.

Főispáni internáló véghatározat.

November 30-i kelettel az összes őrizetbe vettek főispáni véghatározatot kaptak azonos szöveggel. A vádak a következők:

1. „Katonai beszállásolás érdekében folytatott helyszíni megállapítás alkalmával a hatósági rendelkezéssel szembe helyezkedtek.” — Ez a vád teljesen téves és hamis, mert semmi néven nevezendő ellenszegülés nem történt. Itt jegyzem meg, hogy a katonasággal mindig igen jó viszonyban voltam, és mint megyéspüspök, számtalanszor hívtam meg katonatiszteteket, minden külső kényszer nélkül.

2. „Hatósági közeg ellen erőszakot követtek el.”

3. „A lakosság fellátását kísérelték meg.” — Sem erőszakról, sem lázításról nem tudok. Még ha erőszaknak és lázításnak is minősítik azt, hogy engem kísérték a rendőrségre, ezt nem lehet ráfogni Mészáros Tibor püspöki levéltárosra, ezt nem lehet ráfogni Kögl Lénárd dr. püspöki számvevőre sem, mert az első ágyban fekvő beteg volt, a második ott sem volt. Ugyanez áll Megyesi Schwartz Róbert dr. irodaigazgatóra és Szabadhegy Szabolcs püspöki szertartóra, akik éppen a rendőrfogalmazó utasítására gyalog mentek. Langmár Lipót dr. kanonok és Solymár István dr. lelkiigazgató csak útközben, mitsem sejtve találkoztak velem. Voltak azonban többek a papság közül, akik végig ott voltak, mégis szabadlábban maradtak.

A határozat szerint: „Ezen véghatározatom ellen további fellebbezésnek helye nincsen.”

Érdekessége ennek az ügynek még az, hogy egy elcsapott portás játszik benne szerepet.

Kihallgatás.

November 29-én Balassa Bálint csendőrfőhadnagy a *Nemzeti Számonkérő Szer-*

vezetől⁶ járt nálam. Kihallgatott és végte-
lenül csodálkozott, tőle hallottam, hogy a
Nemzetvezető számára szállást készítenek
palotában. Eddig semmiféle hatóság ezt
nem közölte velem.

A főhadnagy átvette tőlem mentelmi jo-
gom megsértése elleni felszólalásomat. Ez a
jegyzőkönyv máig sem érkezett a felsőház
elnökségéhez.

A főhadnagy kihallgatásom után azon-
nal Budapestre ment és ígérte, hogy még az-
nap este vissza jön. Sőt azonnali szabadláb-
ra helyezésemet is kilátásba helyezte, mert
meggyőződött, hogy az ügy másként áll,
mint ahogyan azt illetékes helyen tudják.
Azóta a nevezettet nem láttam. Intézkedés
nincs — ebben az ügyben több kihallgatás
nem is volt.

Őrizetbe vétele alatt november 27-től
december 5-ig a veszprémi rendőrségen, de-
cember 5-től 22-ig a veszprémi fogházban,
december 22-től pedig a sopronkőhidai
fegyházban voltam, illetve vagyok papjaim-
mal és kispapjaimmal együtt.

Textil ügy.

Vádat akartak ellenem kovácsolni azzal,
hogy 1800 inget és 1800 alsónadrágot vet-
tem saját pénzemen, törvényes úton (akkor,
amikor a textil már nem és újból még nem
volt zárva) szenvedő sebesült katonáink és
híveim részére. A szétosztásra vonatkozó
intézkedésem már kiment legalább jórész-
ben az őrizetbe vétele előtt. Sebesült kato-
nák, Zircen tartózkodó menekült kolozsvári
teológusok és tanárok, valamint szegény
kispapjaim teljesen ingyen, a többiek ön-
költségi áron kaptak volna belőle. Az összes
szállítási költséget azonban az utóbbi eset-
ben is én fizettem. (4000 P) Ezt az ügyet a
veszprémi királyi ügyészség lezárta és a vád
képviseletét nem vállalta.

Varga Béla⁷ képviselő levele.

Találtak nálam egy összegyűrt, elfelej-
tett levelet, melyet Varga Béla képviselő írt
nekem még Zalaegerszegre, mint ottani plé-
bánosnak. A levélre vonatkozóan többet
nem tudok, mint amit már Miniszter Úrnak⁸
írtam. A benne szereplő Eckhardt Tiborral⁹
sohasem találkoztam. Egyénisége sohasem
felelt meg nekem, a 20-as években levélben
megfenyegetett⁹ engem, hogy lecsukat Gróf
Bethlen Istvánnal⁹ politikai ellentétben vol-
tam.

Varga Béla 1939-ben nálam járt a kis-
gazdapárt érdekében. Kerek elutasításban
részesült, mert sehogysém tudtam egyetér-
teni a pártpolitikával. Sokszor felhívtam fi-
gyelmét, hogy nem örülök, hogy ő ehhez a
párthoz tartozik. Egyszer Győrben talál-
koztam vele, amikor az ottani püspök ven-
dége voltam. Akkor Közi-Horváth József¹⁰
képviselő igen élesen támadta Varga Bélát,
mert pártja paktál a szociáldemokratákkal.

Miért írta Varga Béla a levelet? Talán
azért is, mert közeli püspöki kinevezésem-
ről értesült. Március 6-án kelt ugyanis a le-
vél, március 5-én publikálták kinevezése-
met és így érintkezést kerestem leendő fő-
pásztorával. Nem lehetetlen, hogy figyel-
memet akarta felhívni politikai jólérte-
sülésére és politikai súlyára.

Március végén nálam járt Veszprémben
már mint főpásztoránál. Olyan rossz egész-
ségi állapotban volt, hogy a kért szabad-
ságot megadtam neki. Azóta nálam egyálta-
lán nem járt.

Semmiféle külföldi politikai kapcsola-
taim nincsenek, nem is törekedtem ilyenek-
re. A velem együtt őrizetbe vett papjaim és
kispapjaim sosem vettek részt a politiká-
ban.

Íparkodtam világos és a valóságnak
megfelelő képet adni Miniszter Úrnak.

Mindezek alapján s arra való tekintettel,
hogy a veszprémi egyházmegye(?) ellátása
az én, valamint összes udvari papjaim,
számvevőm őrizetbe vétele miatt teljesen
megakadt (a papság már december hónap-
ban sem kapott fizetést) tisztelettel meg-
írom kérésemet, hogy engem és a velem
őrizetbe vett 26 papomat és kispapomat mi-
előbb szabadlábba helyezni méltóztassék.

Fogadja Miniszter Úr őszinte, igaz tisz-
teletem nyilvánítását.

Sopron, 1944. évi december hó 30.

Mindszenty József
veszprémi püspök

Jegyzetek:

- 1 Vajna Gábor (1891–1946), a Nyilaskeresztes Párt–
Hungarista Mozgalom egyik vezetője, 1944. okt. 16–
1945. márc. 28. között Szálasi Ferenc kormányának
belügyminisztere.
- 2 Zircen cisztercita rendház működött. A zirci apát
ekkor Endrédi Vendel volt.
- 3 Serédi Jusztinián (1884–1945), 1927-től esztergomi
érsek, bíboros, Magyarország hercegprímása.
- 4 Szöllösi Jenő (1893–1946), a Szálasi-kormány tár-
ca nélküli minisztere, miniszterelnök-helyettesi funk-
ciót töltött be.
- 5 Szálasi Ferenc (1897–1946), a Nyilaskeresztes
Párt–Hungarista Mozgalom vezetője, 1944. okt. 16–
1945. márc. 16. között miniszterelnök, aki a novem-
ber 3-án elfogadott 1944. X. tc. értelmében az állam-
fői jogokat is gyakorolta „nemzetvezető” címmel.
- 6 1944. október 26-tól a Nyilaskeresztes Párt fel-
ügyelete alatt működő nyomozó testület, parancsnoka
Orendy Norbert csendőrezredes volt.
- 7 Varga Béla (1903) római katolikus pap, a Füg-
giszgazdapárt alapító tagja, 1937–1945 között a
párt alelnöke volt.
- 8 Eckhardt Tibor (1888–1972) kiszgazdapárti politi-
kus.
- 9 Gróf Bethlen István (1874–1946) 1921–1931 kö-
zött Magyarország miniszterelnöke.
- 10 Közi-Horváth József (1903–?) római katolikus
pap, 1939-től az Egyesült Kereszténypárt ország-
gyűlési képviselője.

Közléteszi: SIPOS PÉTER

Enyhülő szorítás

A Kádár-korszak hétköznapi c. fotópályázatra beérkezett képekből.
Veres András (Kazincbarcika) és Baricz János (beküldő Vörös Miklós,
Beremend) felvételei

1960

1975

Arany Bálint: Koronatanú /Emlékirat 1945-57/. Püski. 1970, Budapest. 84.o.

A Kisfogháznak ekkor egy Mihalicska nevű kegyetlen, rossz hírű őrmester volt a parancsnoka. Az ő keze alatt dolgozott mint kirendelt házimunkás Balassa Bálint volt csendőr főhadnagy. 1944-ben német parancsra ő tartóztatta le Mindszentyt, aki akkor veszprémi püspök volt. 1945-ben, mint volt csendőrt, Balassát is perbe fogták, halálra ítélték. Akkor csak azért nem végezték ki, mert Mindszenty elment perére mentőnátúnak. Elmondta, hogy valóban Balassa tartóztatta le a németek parancsára, de olyan korrektül viselkedett, hogy neki a hajszála sem görbült meg. Az ÁVÓ Balassát minduntalan próbálta a börtönökben különböző személyekre ráállítani, akik ugyan már büntetésüket töltötték, de még súlyosabb ítélethez kerestek ürügyet náluk. Vagyis Balassát besúgóvá skartál tenni. Erre ő élete árán sem vállalkozott. Balassa jó barátja lett a börtönben a vele nagyjában egykorú, szintén halálra ítélt Bilkei Papp Zoltán. Amint a Kisfogházba kerültünk, Balassa azt a feladatot kapta, hogy naponta töltsön néhány órát a mi zárkánkban, vegyen részt a beszélgetésekben és számoljon be az operatív ávós tisztnek a hallottakról. A zárka lakóit ugyanis úgy állították össze, hogy a közösségi perből három /András, Fülöp, Arany/, a Mindszentyből egy: Ispánky, és Balassa legjobb barátja Bilkei Papp Zoltán volt ott együtt. Nagyon kellemesen töltöttünk el így 3-4 hónapot.

A Kisfogház 500 lakóját délutánonként vitték sétára. Egy augusztusi napon séta közben egyszer csak Balassa jött be a folyosóról az udvarra. Hóna alatt egy összehajtogatott pokróccal. Ez volt a szerelvény, amivel a rabokat a Gyűjtőből a Markóba vitték. Rossz előérzettel figyeltük, amint mellettünk elhaladva a bejárati ajtó felé tartott. Ő mosolyogva húzta el jobb keze mutatóujját a torka előtt. Ez azt jelentette, hogy ügyét újra elővetették, újra halálra ítélték és már a kegyelmi kérvényt is elutasították. Ugy látszik nem vitt tőlünk olyan híreket, amelyeneket megbizói vártak. Másnap reggel felakasztották.

MAGYAR ÁLLAMRENDŐRSÉG BUDAPESTI FŐKAPITÁNYSÁGÁNAK
POLITIKAI RENDÉSZETI OSZTÁLYA

..... ker. kapitányság.

8423 szám.
19461946. máj. 13.
6396/1

Tanúvallomási jegyzőkönyv

Készült Győrben 1946 év május hónap 7 napján

Dr. Hüllai László gyanúsított
elleni bűnügyében.

Jelen vannak alulírottak

Az idézésre megjelent — Az önként megjelent — Az előállított tanút a nyomozás tárgyával és a gyanúsítottnak személyével megismerttem, figyelmeztettem, hogy köteles legjobb tudomása és lelkiismerete szerint a tiszta és teljes valóságot vallani és hogy vallomását esetleg esküvel kell megerősítenie. Figyelmeztettem arra is, hogyha valótlanul vallana, a büntető törvénybe ütköző cselekményt követne el.

Ezután a tanú a többi tanúk távollétében a következőket vallja:

1. Neve: Dr. Balassa Balint
2. Születés ideje: 1917. év február hó 16 nap.
3. Szülőhelye: Budapest
4. Lakóhelye: Markó u. Jogház
5. Családi állapota: nő's
6. Vallása:
7. Foglalkozása: v. csendő'r főhadnagy
8. A terhelthez, valamint az ügyben egyébként érdekelttekhez való viszonya: érdekelen
9. Nem szenvedett-e kárt az eljárás tárgyául szolgáló bűncselekmény következtében: nem.

(A B. P. 205. §-ában felsorolt egyének figyelmeztetendők, hogy nem kötelesek tanuságot tenni. Úgy a figyelmeztetést, mint a tanúnak erre tett nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell venni.)

Jegyzőkönyv (tanúvallomás) bűnügyben
nyomozás során. (B. P. 210. §.)

TÖRTÉNETI HIVATAL
V - 116292

után a következőket adja elő:

Hullay házfőit 1943. vége felé ismer-
tem meg egy csendőrtiszt társalgás kapcsán.
Ő nem volt eredetileg csendőrtiszt, ezért került
erre a társalgásra. Tudok arról, hogy Fe-
renczy házfő mellett miut segédtiszt
tudom: B. Csellar György cs. százados, az er-
nyéi parancsnok 1944. június első
napjaiban Magyarátára lett vezényelve, a fal-
a parancsnok, hogy a magyarok gettóba át-
szállíttassa a zsidókat a táborba. Előzetesen
szereplő a magyar csendőrszövetség balaclugját
Hullay parancsnok, aki a nemzetekkel együtt
átvette a magyarok szállásményét és be-
lyeste el az ott felállított táborba. Az ott
szereplőket parancsnokok köztük voltak
A deportálásukkal kapcsolatban Ferenczy-
györgyrel most előadva nem tudok.

A Hár légtámasz piucejében 1945. január
első napjaiban Halaclugján Előzetesen házfő
cs. századosal. A vele való beszélgetés folya-
mán tudtam meg, hogy Hájna Ernő, aki
nemzet és repülőgépek értékeit a körülfajrt
Budapestre, újá ~~alkotja~~ szervezte a Fegy-
veres Nemzetpolgárlat. Parancsnokként
Nemzet házfő (vezető) cs. százados fellembre
vanít a magyar parancsnok tisztjéről) helyettes-
ül a Hullay házfőt nevezte ki. A FNB-ben
való részvételéről az elmondottakon kívül ma is
tudomásom nincs.

01 semmilyen karstalaqqaq, nem partjelvön
nyel nem láttam sohasem.

~~Utólagos~~ 19 Az ostron alatt utócaica
1945. február első napjaiban láttam hullajt
a Fálban lévő alagútban. Tatai Neiveth háy
lovat, és fajua Ernövel is még másokkal
látta is együtt.

Más előadnivalóan nincs, valószínűleg
önlépt, minden kéimyer néltül, a valósg-
vali mefflelően ketten ideg is felovasis után
jóváhagyólag aláírtam.

Felvette:

Lurjey József
ny. algy

Magassasszony

TÖRTÉNETI HIVATAL

TÖRTÉNETI HIVATAL 023
V - 116292

Balás Géza
hdgy.

1943.05.01.
/1940.évf./

Nagyváradisk. okt.ti.

m.kir. nagyváradisk. cső.zlj.pság.

1943.05.01. 1919.08.29. 1940.07.01. 1940.

Mészey Géza cső.fhdgy: Maros Ludas /Torda/ melletti
harcokban hősi halált halt + 1944. ? 09.

Balás Géza

BALÁS GÉZA FHDGY.

↓ NAGYVÁRADISK. TANZLJ. TISZTIKÁRA 1943

Balas Gyula
aks.

Ludovika Akadémia III.évf.

1944.08.20. avatás

PÁSZTÓ

Balázs -Piri Gyula vitéz
ezds. /gyal., cső/

Sz.: Szabadka, 1892.04.11.
+ Balatonlelle, 1972.08.22.
R.kath.

1942.03.30.
/1912.évf./

B.M. XX. /Csősegi szolg./ Osztt. 1943.09.01.-1944.10.
1942.03.30. ^{szül.} 1892.04.11. 1914,08,01. 1912.
32.C^o.kir.gy.e.

Igazolva, Budapest, II.Nyul-u.16,sz.
1946.M.K.192.sz.226. BA/5.

Balázs-Piri Gyula vitéz alez.
isk.pk.

Cső.öpk.isk.jv.tanf.3.sz. 1940.évf.
III.cső.ker.pk, 1942.08.01.-1943.09.01.

MEGHALT BALATONLELLE 1972.08.22.

vitéz BALÁZS-PIRI GYULA
ezredes,
a m. kir. szombathelyi III. csendőrkerület
parancsnoka.

B. M. _____ osztálya.

Szám: _____/19_____

Tanúkihallgatási jegyzőkönyv

Készült 19⁶⁰ évi július hó 4 napján a Balatonalmádi

Rendőrs. utca _____ szám _____ emelet

_____ ajtó alatt helyiségben.

A tanu (neve, szül. éve és helye, foglalkozása, lakása): _____

Balázs-Piri Gyula /1892. ápr. 13. Szabadka: / foglalkozása:

nyugdíjas. L: Bp. II. ker. Tárogató-u. 93. Ideig: Balatonalmádi,

Damjanich-u. 3. sz.

A gyanúsítotthoz, valamint az ügyben egyébként érdekelttekhez való viszonya: _____

érdektelen.

Az eljárás tárgyául szolgáló bűncselekmény következtében kárt szenvedett-e r _____

nem.

(A tanúkihallgatásnál figyelemmel kell lenni a BP. 55. és 56. §-aira. A BP. 57. §-ában foglaltakra figyelmeztetni kell a tanút, és mind a figyelmeztetést, mind a tanúnak idevonatkozóan tett nyilatkozatát be kell jegyezni.)

A tanú — törvényes jogaira, valamint a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetés után — vallomását az alábbiakban adja elő:

Kérdés: Mi volt az Ön beosztása 1944-ben?

Felelet: Mint csendőr ezredes, 1944 év folyamán a Belügyminisztérium XX. Osztályának voltam a vezetője. 1944 október 16-án a nyilasok letartóztattak.

Kérdés: Mit tud Ön arról, hogy 1944-es év folyamán Magyarországon a zsidók elhurcolásával kapcsolatban, milyen intézkedések, vagy rendelkezések történtek?

Felelet: 1944 április vége felé a Belügyminisztériumban egy értekezletet tartottak. Ezen az értekezleten, mint a XX-as Osztály vezetője résztvettem. Ezen az értekezleten résztvett: Szabó László, Boly László államtitkár, Ferenczy László cső.alez., Hain Péter, csendőr kerületi parancsnokok, kerületi parancsnokok, valamint alispánok, főtispánok, és még több más személy.

T. B. - 1 (Tanúkihallgatási jegyzőkönyv) 24/3 - Október 22 Nyomda, Budapest (61) 247

TÖRTÉNETI HIVATAL
643 / 5

001

Ezen az értekezleten résztvett 2-3 német SS. tiszt, akik közül a nekem mutatott fénykép alapján felismerem Eichmann Adolf SS.oberstrumbanführert. Az értekezlet tárgya emlékezetem szerint a hadművelleti területeken az u.n. megbízhatatlan személyeknek az összegyűjtése volt. Az értekezleten többen felszóltak, felvetették az elhelyezés kérdését, előlmezőst, a vagyontárgyaknak a kérdését, többek között emlékszem arra, hogy a válaszádnál Endre László azt mondta, hogy jó lesz a téglagyár is. Az értekezleten én is felszóltam és tiltakoztam az ellen, hogy a testületemet hatósági célra használják fel. Ennek ellenére azt felhasználták.

KÉRDÉS: Találkozott-e, vagy tárgyalt-e Ön Eichmannal és ha igen mi volt ennek a tárgya?

FELELET: Tárgyalni Eichmannal egyetlen-egyszer sem tárgyaltam, mas német tiszttel sem, azonban az előbb említett értekezlet után pár nappal Baky Lászlónak az előszobájában várakoztam, - többen voltak még ott - amikor Eichmann egy századossal együtt bejött Baky szobájába és ott Bakynak a következőket mondta: "A kassai hadtest területén várakozáson felül sok megbízhatatlan embert - kb. 250.000 -t - szedtek össze. A német hadvezetőség nem engedheti meg, hogy ilyen tömeg, megbízhatatlan elem tartozkodjék hadművelleti területen. Ezért kéri, hogy a magyar kormány intézkedjék ezek hátraszállításáról, amennyiben nem hajtják végre, úgy ezt a kérdést majd ők oldják meg, úgy hogy ezeket Németországba szállítják ki. Erre Baky csak annyit mondott, hogy igen, amit németül mondott." Ezután Eichmann felállt, tisztelgett és eltávozott. Ezek után én bementem Baky szobájába és megkérdeztem tőle, hogy megértette-e, hogy miről folyt a német nyelven folytatott beszélgetés, mivel ő nem jól tudott németül. Beszélgettünk arról, hogyan járulhatott hozzá, mint államtitkár a kormány nevében, hogy ennyi magyar állampolgárt elhurcoljanak. Baky kijelentette, hogy ő ezzel többet használt hazájának, mint 200 év alatt az összes államférfiak. Másnap elmentem Jaross miniszterhez és megkérdeztem, hogy van-e tudomása az előző napon történetekről. Amire Jaross kijelentette, hogy igen.

KÉRDÉS: A zsidók elhurcolásával kapcsolatosan van-e tudomása valamilyen rendelkezésről, vagy utasításról?

FELELET: Egy napon Lullay cső.szds. bejött hozzám és mutatta nekem, hogy a németek átadták neki a zsidók elszállításának ütemtervét. Ez az előző beszélgetés után 2-3 nap múlva történt.

KÉRDÉS: Van-e tudomása Önnek arról, hogy a gettósításokkal, ill. elszállításokkal kapcsolatban milyen atrocitások történtek?

FELELET: Több esetben hallottam azt, hogy az üldözöttekkel durván, embertelenül bánnak. Ezt jelentettem Jaross Andor belügyminiszternek, aki Endrre hivatkozva kétségbe vonta azt, én ekkor kértem engedélyt arra, hogy személyesen meggyőződjem és jelentést tegyek erről. Ekkor Szegedre, Bajára, és Szabadkára mentem, ahol a gyűjtőtáborokat a helybeli rendőrkapitányság beosztottjával együtt megnéztem. Itt embertelen állapotokat találtam, amit másnap a belügyminiszternek jelentettem. Akkor ő azt mondta, hogy Endre jelentése szerint minden rendben van.

./.

TÖRTÉNETI HIVATAL
643 / 5

Gyuliss. P. Gyul

643

Egy alkalommal - megszeretném még jegyezni - Nagyváradon voltam fiamat meglátogatni. Itt Péterffy Jenő cső. alezredessel találkoztam, aki elvitt engem és megmutatta nekem az ottani gyűjtőtáborot. Az ott látottak engem visszariasztottak, mert több olyan esetet láttam, ami az embertelenség határát is túllépte. A fentieket szintén jelentettem, Faragó G. altábornagynak.

KÉRDÉS: Mit tud Ön a zsidók elszállításánál, gettósításánál a német tanácsadók, SS.-ek szerepéről?

FELELET: Hallomásból tudom azt - amit több olyan embertől hallottam akik ismerték, majd jelen voltak a történeteknél - hogy a németek több esetben maguk hajtották végre a zsidók bevagonizozását és elszállítását hol egyenruhában voltak, hol civilben, több esetben a csendőrséggel hajtották végre, de ezeknél az eseteknél is jelen voltak és azt irányították.

KÉRDÉS: Tud-e Ön arról mil en viszony volt a Német Biztonsági Szolgálat és a csendőrség között?

FELELET: Tudomásom szerint a Magyar Csendőrség és a Német Biztonsági Rendőrség között mellérendeltségi viszony volt. Mint összekötő tiszt Ferenczy László cső. alez. volt a két szerv között. A nekik alárendelt csendőrségi egységek mindenben a németek utasításai szerint jártak el, cselekedtek, Ferenczyn keresztül teljesen ők disponáltak felettük.

Megkivánom még jegyezni az előző kérdéshez azt, hogy a németek magyarországi tartozkodása alatt részükre kb. 5000 esetben követtek el kisebb-nagyobb atrocitást. Ezt onnan tudom, hogy minden esetben jelentés /esemény jelentés/ jött erről. Ezek a jelentések továbbítva lettek a német parancsnokság vezetőjéhez Wienckelmammhoz.

KÉRDÉS: Kiket ismert a Magyarországon tevékenykedő német személyek közül?

FELELET: A Belügyminisztériumban ismertem dr. Weise-t, - SS.őgy. volt - aki a Belügyminisztériumban volt, mint összekötőtiszt. Ismertem még Geschke-t, aki a német rendőrség parancsnoka volt, 1944. október 16-án amikor letartóztattak a Svábhegyre hozzá vittek. Ezen kívül még az előbb elmondottak alapján ismertem Eichmann Adolfot. Egy alkalommal találkoztam Wienckelmammal, tárgyalni azonban vele nem tárgyaltam. Más német személyeket nem ismertem, több német tisztet láttam, de azokat nem tudom, hogy kik voltak.

Megkivánom még jegyezni, hogy arról tudomásom van, hogy a gettósításokkal, elszállításokkal kapcsolatosan az ország területén emlékezetem szerint Szatárnémetiben, Szegeden, Siófokon és Budapesten értekezletek voltak, ahol a feladatokat ismertették az ott megjelenő hivatalból érdekelt személyekkel.

Más előadni nem tudok, vallomásomat az igazságnak megfelelően tettem, amit aláírással bizonyítok.

KMF.

Felvette:

.....
.....

.....
.....
tanu.

TÖRTÉNETI HIVATAL

643 / 5

800

Balla József vitéz nemes csikszentmihályi
alez.

1941.11.01.
/1915.03.évf./

X.cső.ker. Sepsiszentgyörgyi oszt.pk.

Szül.: Egyek/1895/, 1890.02.05.

22.32.gy.e. TART. HDGT. 1916.04.04.

Gy.: -György József Attila Gyula, 2 lány

+ Cleveland/Ohio/ USA 1977.04.12. gyomor, sziv

fafaragómivész

MAROSVÁSÁRHELY,
1941.11.01. 1895.02.06. 1923.03.04. 1916.03-i

Braham: I/464.o. Háromszékvm-i gettózás ~~ben~~ részt vett a
marosvásárhelyi értekezleten

Balló István dr. nemes csikszentimrei
szás.

1939.11.01.
/1929.évf./

1939.11.01. 1904.12.02. 1930.04.01. 1929-1930.

H.M. /csendőrségi/ oszt.ea.ti.

F.: Báry Margit

/ Cleveland /USA/ Ohio, 1997.04.22. MEGHALT

tervek és tervezetek a csőség visszaállítására

ind.Nyu-ra Perenye Szilassy László ezds-el és Sente Géza als-al

Welheimben a Kormányzónál

Családi Értesítő szerkesztője

Cleveland /Ohio/ USA 1984,01.12, mozgásképtelen

SZÜL: EGYEK

N.K.

+ CLEVELAND/OHIO/1997.04.25.SAINT ELISABETH'S CHURCH

B.L.1984.2.sz.5.o.

Dr. Balló István /Cleveland, Ohio, USA, 1984.01.12. belső érdében
reumatikus eredetű, rajdalmos ízületi gyulladás, majd daganat
mozgásképtelenné tette, két heti fekvés, orvosi kezelés
után, gyógyszerekkel, állapota javult.,
de az ülés még mindig nehézséget okoz.

**In Memory Of
ISTVAN BALLO**

December 2, 1904
April 22, 1997

Place and Time of Service
10:00 AM April 25, 1997
Saint Elizabeth's Church

Interment
Calvary Cemetery
Section 31 Lot 593 Grave 1

Memorare

Remember O most gracious
Virgin Mary that never was it
known that anyone who fled to
Thy protection, implored Thy help,
and sought Thy intercession was left
unaided. Inspired with this
confidence, I fly unto Thee, O
Virgin of virgins, My Mother! to
Thee I come; before Thee I stand,
sinful and sorrowful. Oh Mother of
the Word incarnate! despise not my
petitions, but, in Thy mercy, hear
and answer me.

Amen.

Arrangements By
Corrigan Funeral Homes
Fairview Park, Ohio

B.L.1987.XL.1.sz.5.o.

Dr.Balló Istvánné. Margit, dr.Balló György, az M Cs BK volt elnökének élettársa Clevelandban /Ohio. USA/ 1987.02.21-én súlyos szövődmények után meghalt.

B.L.1984.10.Sz.5.o.

Dr.Balló István /Cleveland, Ohio,USA/ 1984.01.12. bal térdében reumatikus eredetű, fájdalmas izületi gyulladás, majd daganat mozgásképtelenné tette. Két heti fekvés, orvosi kezelés után gyógyszerekkel állapota javult. /Dr.B.I.01.31./

CHURCH OF CHRIST
CLEVELAND, OHIO, USA

Tervek, tervezetek, testamentum

108.

Dr. Balló István:

Tervek és tervezetek a volt M. Kir. Csندőrség igazolására és visszaállítására

1.

A hadi helyzet rohamos romlása következtében 1944 őszén megkezdődött Budapesten a H.M. osztályok zömének és a családtagoknak hátratelepítése. A legsürgősebb és legfontosabb tennivalókat ezután — a főépületbe összevonva — osztályonként már csupán néhány főből álló szűk törzs intézte. A 20. osztályból vitéz Szilasy László ezredes úr osztályvezető, jómagam és Sente Géza zls. irnok maradtunk vissza. November utolsó napjaiban mi is megkaptuk az indulási parancsot és december 2-án kora reggel gépkocsival útbaindultunk Perenyére (Vas vm.), azaz Gyepü II-re és bevonultunk osztályunkhoz. Rajtunk kívül a 8. osztály volt még ott elhelyezve vitéz Tusa János ezredes úr osztályvezetővel.

A következő hetekben fontos szervezeti változás történt az osztályban. Ugyanis a m. kir. Rendőrség átszervezéséről intézkedő 1944. XII. 2-án kelt 6220/1944 M.E. számú rendelet végrehajtása során az osztályon belül megalakult a 20.b (rendőrségi) alosztály és bevonultak az oda beosztott rendőrtisztek.

Csakhamar érkezett március hónapja és ezzel együtt a vég kezdete is. III. 2-án megindult a nagy reményekkel kecsegtető német-magyar ellentámadás a Dunántúl felszabadítására. A támadás azonban már 9-én elakadt és 16-án, erős tűzérségi előkészítés után az oroszok megkezdték a már előre várt ellentámadásukat. Helyzetünk reménytelené vált és 28-án, a kora reggeli órákban, sebtiben requirált szekerekkel és hajtókkal útbaindultunk valahova Nyugatra, a nagy bizonytalanságba.

100

Pontosan 4 hetes gyalogmenet után IV. 28-án megérkeztünk Bajorországba, újabb elhelyezési körletünkbe, a griesbachi járásba, Passautól nyugatra, kb. 30-35 km-re, ahol egy vegyes, honvéd, csendőr, levante és polgári egységekből álló csoportnak lettem a szálláscsoport parancsnoka családtagokkal és járművekkel.

A rendőrbajtársak már az indulásnál kiváltak az osztályból.

Leküzdve az elhelyezkedéssel és berendezkedéssel járó kezdeti nehézségeket első teendőink közé tartozott a bajtársi kapcsolatok felvétele a környéken lévő és a távolabbi vidékeken élő bajtársakkal, volt előjáróinkkal és feljebbvalóinkkal. A vasuti közlekedés fokozatos javulásával az utazások is megélénkültek. Mind több és több bajtársról sikerült tudomást szerezni és megkezdhattuk a szétszóródott bajtársak nyilvántartásba vételét.

II.

Lassan-lassan kezdtünk beleilleszkedni a számunkra teljesen idegen környezetbe. Jóformán naponta jártam eligazításra a szállásomtól kb. 3-4 km-re lévő központba, a 8. osztályhoz. Kíváncsian, reménykedve és kétségek között vártuk a hazuról érkező híreket, amik inkább aggasztóak voltak, mint biztatók. Legközelebről érintett minket csendőröket az a megdöbentő közlemény, hogy otthon a csendőrséget testületileg háborús bűnösnek nyilvánították és feloszlatták. Aggodalmunkat még csak fokozta az amerikai 83. gy. ho. pság-nak 1945. IX. 15-én kelt kiadványa, mely szerint „minden magyarnak a közel jövőben haza kell mennie Magyarországra.”

Rövidesen megtudtuk a feloszlattal kapcsolatos részleteket is. A vonatkozó rendeletet Debrecenben, 1945. évi márciusi keltezéssel 1960/1945 M.E. szám alatt az ún. „Ideiglenes Nemzeti Kormány” adta ki. Az 1. paragrafus 1. pontja hazug és koholt vádak alapján megállapította „a volt M. Kir. Csendőrségnek, mint testületnek a felelősségét, ezért intézményét megszüntette és szervezetét feloszlatta. Ezzel a rendelkezéssel nemcsak a volt csendőröket bocsátották el a szolgálatból minden ellátási igény nélkül, hanem a már régebben nyugdíjba ment csendőröknek és hozzátartozóiknak is minden illetmény, nyug és kegydíj igénye is — elenyészően csekély kivételtől eltekintve — megszűnt.

Ugyanez a rendelet intézkedett az ország közbiztonságának új megszervezése és egységes irányítás alá helyezése tárgyában is.

A rendelet a kihirdetés napján már életbe is lépett. Aláírta volt bajtársunk és egyik legmagasabb rendfokozatu katonánk Miklós Béla „miniszterelnök.” Ebben a kormányban vállalt miniszteri tárcát vitéz Faragho Gábor altbgy., volt moszkvai katonai attasé, később a csendőrség felügyelője, aki a moszkvai tárgyalásokat vezette.

Az elkeseredés óriási volt és ezt még csak fokozták azok a hírek, amiket otthon rekedt, vagy már hazatért bajtársainkkal kapcsolatban közvetve, vagy közvetlenül kaptunk hazuról. A példa nélkül álló kegyetlen és törvénytelen jogfosztással szemben teljesen tehetetlenek voltunk és egyelőre nem tudtunk mást tenni, mint várni, amíg a cselekvésre valamilyen lehetőség adódik.

Ez is elkövetkezett, elég hamar. Bajorországban az emigrációs magyar ügyeket legfelsőbb fokon a müncheni Magyar Iroda irányította, melynek élén Henney Gusztáv szkv. vezds., volt külügyminiszter állt.

Egyik utam alkalmával, 1946. VI. 13-án megtudtam, hogy Millok Sándor, szoc.dem.párti államtitkár, hazaszállítási kormánybiztos is éppen a Magyar Irodában tartózkodik. Sikerült kieszközölnöm, hogy fogadott. Bevezetőben vázoltam az általános csendőr helyzetet, a köztünk keringő rémhíreket, amiknek eredményeképpen épp a közel múltban volt három tragikus halálesetünk: Pinczés Zoltán vörgy. és felesége, valamint Zékány Zoltán alez. öngyilkossága. Megkérdeztem Millokot, hogy mi a valóság otthon a csendőrök ügyében?

Millok válasza a következő volt: „Magyarországon a csendőröket épp úgy testületileg vonják felelősségre, mint Németországban az SS-eket. A mi bosszunk azonban nem fog 20 évig tartani, mint Horthyéké tartott velünk szemben.”

A továbbiakban tiltakoztam az ellen, hogy a törvényileg alapított testületet M.E. rendelettel oszlatták fel és megkérdeztem Millokot, hogy azok a csendőrök, akiket az igazoló eljárás során „Igazolt”-nak találnak számíthatnak-e a végzettségüknek és szakképzettségüknek megfelelő elhelyezkedésre a honvédségnél, vagy a rendőrségnél?

Millok válasza: „Szó sem lehet róla!” volt.

Ekkor még nem tudtam, hogy a volt csendőrökkel szemben nincs általános igazolási eljárás, csupán saját kérelemre egyéni. Az igazolás feltételei, az 1690/1945 M.E. rendelet 2 paragrafus 5. pont értelmében, a mi szemünkben egyenlők voltak a hazaárulással, vagy az esküszéggel. Becsületére válják testületünknek, hogy alig volt olyan csendőr, akit „Igazolt”-ak és ezek állami szolgálata se volt hosszú életű.

Utolsó kérdésem volt, hogy azoknak, akik nem csapatszolgálatot teljesítettek, van-e kilátásuk állami szolgálatban való elhelyezkedésre? Millok válasza: „Nem! Állami szolgálatba csak azok kerülhetnek, akik az új demokrácia érdekében pozitív érdemeket szereztek.”

Beszélgetésünk mindvégig feszült légkörben folyt le, meglehetősen éles szóváltásokkal, de a végén azért kézfogással búcsúztunk.

Közben egy vöröskeresztes ápolónő, aki tudott Millokkal való beszélgetsemről, megkérte a Millokkal együttlévő Balla propaganda miniszter feleségét, hogy a szokásos hétfő esti Millok üzenetek keretében ismertessék a csendőrséggel kapcsolatos rendelkezéseket. Balláné ezt meg is ígérte. Magam az üzenetet nem hallottam, azonban többen, akik erről a beszélgetésről tudtak, vagy közvetve tudomást szereztek, figyelték a rádiót és annak ránk vonatkozó részét az alábbiak szerint mondták el, illetve írták meg nekem: „Millok Sándor hazatelepítési kormánybiztos németországi útjáról visszaérkezett. Útja során találkozott szegény zsidókkal, akik még ma is hontalanul bolyonganak és az országutakat róják. Találkozott csendőrökkel is, akik ahelyett, hogy hamut hintenének a fejükre és mea culpáznának, még ma is ócsárolnak bennünket.”

Jellemző az akkori magyar demokráciára az alábbi kis történet. A Magyar Irodának volt egy kis házi ebédlője is, amit Ordódy orvos vörgy. felesége vezetett. A Millokkal való beszélgetés után én is ott ebédeltem

és velünk volt Balláné is. Rövidesen Millok is bejöttés odaszólt Ballánénak: „Kegyelmes Asszony indulhatunk.” Erre Balláné a következőképpen válaszolt: „Azonnal Méltóságos Uram, készen vagyok.” Nemsokára távoztak és utána kitört a hangos kacagás: Íme az új magyar Demokrácia. Ennek a beszélgetésnek a híre eljutott az angol zónába is és az ottani „Magyar Bizottság” hivatalos lapja a „Nyugatos” tárgyilagosan beszámolt róla.

Millok Sándorral való beszélgetés elég lehangoló volt, de nem csüggesztett el! A csendőrség felosztatásának alapjául szolgáló testületi felelősségen kívül egyik leggyakoribb vád volt, hogy a testület nyilas volt.

Abban az időben a volt H.M. 20. osztály tisztjei majdnem mind együtt voltunk, azonkívül a Cső. Fel-nél, valamint a B.M-ben beosztott több bajtárs is könnyen elérhető volt és tudtuk volna igazolni, hogy 1944. III. 19-e után a testület a belügyminisztériumon keresztül milyen erős német politikai nyomás alatt állott. Azonkívül utolsó szolgálati beosztásomból kifolyólag nálam volt még néhány eredeti ügydarab és feljegyzés, amelyek bizonyították a vád alaptalanságát. Például igen fontos bizonyíték volt egy kivonat a m. kir. drezdai V. csendőrkerületi pság. 1/kt. 1945. sz. helyzetjelentéséből, melyben a ker. pság. javasolta a testülethez beosztott F.N.Sz-nak „a testület köréből való azonnali eltávolítását és ezzel ennek a besugó rendszernek a megszüntetését.”

Továbbá tudtuk volna igazolni, hogy azok a tiszték, akiket az október 15-e után felállított egyes pártalakulatokhoz, mint pl. Nemzeti Számonekérő Szék, Fegyveres Nemzetszolgálat hivatalból kellett vezényelni: egymásután kérték a testülethez való visszavezénylésüket. A Nemzetvezető azonban elrendelte, hogy a F.N.Sz-hoz vezényelt tiszteket nem lehet visszavezényelni, sőt ott mindig kell csendőrtisztnak szolgálni.

Ki tudtuk volna mutatni a bosszú és gyűlöletszülte testületi felelősségrevonás alaptalanságát és tarthatatlanságát is.

Mindenre azonban nem került sor.

Nagy öröme közben sikerült egy otthon maradt barátommal felvenni a kapcsolatot, kit a továbbiakban csak Kálmánnak nevezek. Kálmán civil ember volt és az egyik politikai párt vonalán jó és befolyásos összeköttetésekkel rendelkezett. Részletesen tájékoztattam a csendőr problémáról és megkértem, hogy járjon el illetékes helyeken és ha kedvező választ kap, akkor én küldöm az eredeti papírokat, esetleg, ha szükséges és érdemes, hajlandó leszek magam személyesen is hazamenni.

Ősz volt már, mire Kálmántól választ kaptam. Megnyugtató volt. Azt írta, hogy az amnesztia rendelet megjelent, várják a végrehajtási utasítást és ennek során a tömeges szabadonbocsátásokat. Rövidesen tehát mi csendőrök is hazamehetünk. Feszült hetek következtek.

Végre újabb levél jött Kálmántól. Az ügydarabokat nyugodtan elégethetem, ezek ma már nem érdekelnek senkit Magyarországon. Marad tehát minden a régiiben?!...

Október vége felé azután ismét felvillant egy kis reménysugár. Régi jó barátom és bajtársam Dr. Boda József cső. örgy. látogatott meg mayerhofi szálláson. A Kormányzó urat kereste fel és közölte velem, hogy a Kormányzó úr az alkotmányos viszonyok helyreállítása során a

csendőrséget akarja elsőnek visszaállítani és ehhez egy tervezetre lenne szüksége, mely a rendelkezésünkre álló létszámadatok és az otthon kialakult helyzet figyelembevételével megindulási alapul szolgálna a Testület visszaállítására. Megkért, hogy vállaljam el ennek az elkészítését.

Örömmel vállaltam. Megjegyezni kívánom, hogy Dr. Boda József bsnukat a Kormányzó úr még Gödöllőről ismerte a kastélybeli cső. ör különítményi szolgálatból kifolyólag. Az egykori lovastüzér a reggel sétalovaglások során többször is a Kormányzó úr kíséretében volt.

Pár hét alatt elkészült a tervezet és 1946. XII. 5-én, otthoni régi jó barátommal Dr. vitéz Váczy György (ügyvéd, földbirtokos) országgyűlési képviselővel személyesen jelentkeztünk Welheimben a Kormányzó úrnál. Mindkettőnket már régen ismert és igen szívélyesen fogadott. Dr. vitéz Váczy György a törvényhozásban a szolnoki kerületet képviselte és innen volt az ismeretség. Én pedig mint a kormányzósággal kapcsolatos különleges szolgálatok ellátására felállított csendőrosztály segéd tisztje, majd pedig mint a királyi kastélyban elhelyezett csendőr ör különítmény parancsnokh-e és parancsnoka éveket töltöttem Gödöllőn.

A Kormányzó urat üdvözlöttük névnapja alkalmából, majd rátértünk jövetelünk céljára. A Dr. vitéz Váczy Györggyel folytatott beszélgetés főleg az otthoni és az emigrációs politikai kérdések körül forgott. Tőlem igen melegen érdeklődött az otthoni és az emigrációs csendőrök helyzete felől és nagy elismeréssel beszélt testületünkről. Helyzetmegítélése szerint a magyar békeszerződést 1947 tavaszán megkötik és utána három hónapon belül a szovjet hadseregnek ki kell vonulnia az országból. Így — számítása szerint — 1947 őszén már haza is térhetünk. (Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a Kormányzó úr helyzetmegítélése az adott körülmények között, amint annak hátteréről tájékoztatott, reális volt.)

Mint mondta, ő már fáradt, megviselt öreg ember és törvény szerint ma is az ország kormányzója. Tisztségét azonban csak addig akarja megtartani, amíg helyreáll az alkotmányos rend és helyét a nemzet által alkotmányosan választott fiatalabb utódjának átadhatja. Az alkotmányos rend helyreállítását a csendőrség nélkül elképzelhetetlennek tartotta.

Nagy vonásokban ismertettem a tervezetet (L! IV. Fejezet) amit a Kormányzó úr figyelmesen végighallgatott és néhány inkább elvi jelentőségű megjegyzést tett. Ezeknek az volt a lényege, hogy a múltból lehetőleg mentsük át mindazt, ami erkölcsi érték, a leendő csendőrségi szervezetet pedig igazítsuk hozzá a változott idők követelményeihez. Szöbakerült — egy esetleges hazátérés esetén — a Kormányzó úr személyi biztonságának kérdése is. A volt testőrséget ugyanis 1944. X. 15 után megszüntették, tagjainak sorsa ismeretlen volt. Jelenttem, hogy vállaljuk a személyével kapcsolatos biztonsági szolgálatot. Búcsúzáskor figyelmeztetett beszélgetésünk szigorúan bizalmas jellegére.

A következő év 1947. II. 14-én jelentkeztem ismét a Kormányzó úrnál. Megköszöntem a Csendőrnapi rendszeresítését, ami az emigrációban a legerősebb összekötő kapocs lett közöttünk. A beszélgetés többi része az időszerű kérdések körül forgott. Ez volt az utolsó személyes találkozásom a volt Legfelsőbb Hadurunkkal.

Valósággal meglepetés erejével hatott midőn 1947 április havában több helyről is megkaptuk a Budapesten megjelent „Demokrácia” c. hetilap 1947. II. 10-iki, 25-iki és III. 5-iki számait. A két utóbbi számot sajnos időközben elvesztettem, így csak a február 10-iki számom van meg. Rendkívül érdekes tartalma miatt az alábbiakban közlöm Kulcsár Lászlónak a nyugatos kérdéssel foglalkozó cikkét:

„A nyugatos csendőrök problémája.

Az amerikai zónában több táborban 15,000 magyar csendőr él. Mint az amerikaiak mondják: velük van a legkevesebb baj. Fegyelmezettek, tiszták és rendszeretők. A baj csak az, hogy minden hazai reakciós megmozdulás belekeveri ennek a rétegnek a létezését a mahinációikba annál is inkább, mivel ezek parancsnokságok alatt zárt keretekben élnek. A magyar kormányzat tudja, hogy ezt a réteget sem terheli kollektív felelősség nyugatra távozásukért.

A csendőrök 80 %-a nem háborús bűnös és örömmel térne vissza hazájába. A megoldás módja a demokratikus átnevelés keresztülvitele kiküldött bizottságok útján a csendőr táborok átvizsgálására, hogy ez a zöld káder, mely 15,000 ember hontalanságának pokla a nyugatos kérdés felszámolásával együtt eltűnjön végre Európából.

A Demokrácia napi renden tartja a nyugatos kérdést. Következő számainkban ankétszerűen foglalkozunk a problémával: Mi történjek a különböző táborokban kallódó és kivándorlási ügynökök hálójában vergődő 50,000 magyarral.”

Figyelmesen átolvasva a jóindulatu, de súlyos tévedéseket tartalmazó cikkeket azt láttam, hogy bár a nyugatos kérdés otthon nagy port vert föl, csendőr részről eddig még nem volt semmi hozzászólás. Összeállítottam egy tanulmányt, melyben részletesen kifejtettem az egész mesterségesen felnagyított „csendőr-problémá”-t. Hivatkoztam a szomszéd államok példáira és javaslatot tettem a megoldás módjára. A tanulmányt közvetve eljuttattam Kálmánhoz, Budapestre azzal a kéréssel, hogy először mutassa be Nagy Ferenc miniszterelnöknek és ha Nagy Ferenc a közzétételt időszerűnek látja, akkor adja át közlésre a „Demokrácia” szerkesztőségének. A tanulmány — sajnos — sohasem jelent meg.

Nagy Ferencnek ugyanis közben hivatalos ügyből kifolyólag Svájcba kellett utaznia és ezt az alkalmat használta fel Rákosi Mátyás, hogy puccsot szervezen ellene és lemondassa. Ez 1947. V. 12-én történt és Nagy Ferenc már nem tért vissza Magyarországra, hanem Svájcban bevárta családját és kivándorolt az U.S.A.-ba.

Még ugyanebben az évben, a nyár folyamán arról értesültünk, hogy az amerikai zónában megkezdődött a német őrszázlőaljak felállítása. Kilátás volt rá, hogy sikerül esetleg egy-két magyar őrszázlőaljat is felállítani. Egyik legmagasabb volt elöljárónk azonnal összeköttetésbe lépett Münchenben a Magyar Irodával. A válasz rövidesen megjött: őrszázlőaljról szó sincs! Az amerikai hatóságok csupán német üzemi őrségeket állítanak fel és az Arbeitsamt-ok útján lehet oda jelentkezni. Így az a

szép elgondolásunk, hogy a csendőr őrzészlóaljbán — hazamenetel esete — egy tágabb keretet is el lehessen rejteni, kútba esett.

1947. VIII. 20-án az altöttingi zarándoklat alkalmával Schloss Guttenburgban megalakult az emigrációs idgl. magyar kormány és a zarándoklatra összegyűlt képviselők is gyűlést tartottak. Az alakulás hatása a következő hónapokban már érezhető volt, megélenkült az emigrációs politikai és katonai élet. Münchenben és Passauban egymást érték a megbeszélések. Esetenkint jelenteni kellett a létszámadatokat. A budapesti rendfenntartásra tervezett honvéd karhatalmi ezred és cső. karhatalmi zlj. felállítására azonban soha nem került sor. A papírmunkánál nem jutottunk tovább.

Az utolsó komoly lehetőség 1949. VIII. végén mutatkozott a volt M. Kir. Csendőrség esetleges alkalmazására nézve. Mr. X, egy külföldi megbízott kérésére sürgősen el kellett készíteni egy tájékoztató jelentést a csendőrség szervezetéről, rendszeresített létszámáról és a jelenlegi tiszti és legénységi létszámhelyzetről. A kért jelentések elmentek és ezzel az ügy le is zárult.

Az érdeklődés hátterében a kelet és nyugat között kiéleződött és nagyon feszültté vált politikai helyzet állott. Erre az időre esett a berlini légi híd és a két külön német állam megalakulása. A háborús veszély elmúltával az esetleges alkalmazás lehetősége is elesett.

III.

Az amerikai hatóságok 1949 őszén kapták meg azt a tiltó rendelkezést, mely a magyar katonaviseltekre, csendőrökre, vitézekre, leventékre és a magasabb állású köztisztviselőkre vonatkozott. A katonaviseltekre és a köztisztviselőkre vonatkozó tiltó rendelkezést később feloldották, a többiekét azonban nem. Úgy látszott, hogy a kivándorlási reményeink az U.S.A.-ba kútba estek. Szerencsére, csak átmenetileg.

A következő év, azaz 1950 április elején kaptam néhai Olchváry-Milvius Attila vörgy. úr üzenetét, hogy nagyon fontos csendőr ügyben azonnal keressem fel. Mint a vörgy. úr írta „Régi tiszteletreméltó otthoni cégünk van a legsúlyosabban érintve. Nagyon, nagyon fontos ügyről van szó és biztosan számítok Reád.” Lehetőleg sürgősen válaszolni kellett egy amerikai megbízott által a vörgy. úrnak átadott kérdő pontokra. Mint a megbízott Mr. Jacobs (állítólag őrnagy) mondotta, a válasz döntő fontosságú a csendőrök kivándorlása szempontjából. Az ügy szigorúan bizalmas volt.

Nagyon nagy nehézségek előtt állottunk, mivel a kérdések úgy szervezeti, mint személyi vonatkozásban visszamentek egészen a testület alapításáig. Időrendi sorrendben névszerint kívánták a honvédelmi miniszterek, felügyelők, a H.M. és B.M. osztályvezetők felsorolását, továbbá részletesen a csendőrség szolgálatának ismertetését. Különös súlyt helyeztek a csendőrségnek a két világháború közötti működésére, továbbá részletkérdésekben is érdeklődtek testületünknek a II. Világháború alatti tevékenységéről. Ilyen részletkérdések voltak pl. A csendőrség szerepe az állítólagos 1944. VI. 2-ra tervezett puccsal, az október 15-iki események-

kel, a ghettókkal és a zsidó deportálásokkal kapcsolatban. Szerencsére a kihozott 20. osztálybeli iratok között volt jó néhány, amit kiválóan fel tudtunk használni. Azonkívül megtudtam, hogy Nagy József csö. bs.-annál egy egész háborús évfolyam „Csendőrségi Lapok” van bekötve. Bajtársam ezt készségesen kölcsönözte és ez nagyon nagy segítséget jelentett a memorandum összeállításánál.

Közben értesültünk, hogy a tiltó rendelkezés következtében a Würzburg-i kikérdezés után két csendőrtől a regisztrálást visszavonták.

Május végéig elkészültünk magyarul az összeállítással. Ezt a vörgy úr átfordította németre és a veje németből angolra. Ezt az angol fordítást adtuk át Mr. Jacobsnak. Mindkettőnknek aláírásunkkal (név és rendfokozat) továbbá tisztai becsületszavunkkal kellett megerősíteni, hogy amit írtunk, az a tiszta valóság.

Június első napjaiban újabb levelet kaptam a vörgy úrtól. Halaszt-hatatlan ügyben azonnal keressen fel. A memorandummal kapcsolatban további részlet és aktuális kérdésekre kellett választ adni. Ez is megtörtént. A memorandum sorsáról többet nem hallottunk.

A müncheni Magyar Iroda 1951. VII. 28-iki körleveléből tudtuk meg „hogy a csendőrök, levették, vitézek stb. kivándorlására eddig fennállott tiltó rendelkezést, amelyet elvben már hónapokkal ezelőtt megszüntettek, most gyakorlatilag is hatályon kívül helyezték.

A végrehajtási utasítás is megérkezett az európai D.P. Commission központjába és ennek eredményeként megkezdődött az érdekeltek tömeges behívása processingre. A tilalom feloldása érdekében egyes amerikai magyar szervezetek, valamint a müncheni Magyar Iroda is sokat fáradozott.

A memorandumra kapott és Hoover az F.B.I. volt főnöke aláírásával ellátott dicsérő elismerés tudomásom szerint a torontói Csendőr Múzeumban van. Magam 1952. februárjában szintén kivándoroltam az U.S.A.-ba és a nyilvántartás további vezetését egy Európában visszamaradt és azóta elhunyt idősebb bajtárs vette át.

IV.

Mint az előbbieken említettem a Kormányzó úr legfelsőbb parancsára egy tervezetet kellett készíteni a csendőrség visszaállítására. A tervezet elkészítésénél az alábbi szempontokra kellett tekintettel lenni:

A felső vezetésben a hármas tagozás H.M., B.M., Csö.Fel a kisebb nagyobb surlódások és zökkenők ellenére is jól bevált és a nyugodt békeidőkben a fejlesztés inkább a korszerűsítésre, mint a nagyobb szervezeti változtatásra irányult. A területvisszacsatolásokkal, főleg azonban az erős háborús igénybevétellel és fokozott követelményekkel kapcsolatban azonban mindinkább előtérbe került a közbiztonsági szolgálat átszervezésének szükségessége. A vonatkozó rendelet — sajnos — későn, már csak a háború vége felé került kiadásra. Ez a rendőrség katonai átszervezése tárgyában kiadott és 1944. XII. 2-án kelt 6220/1944 M.E. számú rendelet is fenntartotta a hármas tagozást, sőt azt tovább fejlesztette. A 2. paragrafus szerint ugyanis:

116
„A m.kir. csendőrség és a katonailag szervezett m.kir. rendőrség egységes vezetés alá kerül. Az egységes vezetést a csendőrség és rendőrség felügyelője látja e.”

A háborús szükséghelyzet miatt ez a kinevezés már korábban, az október 15-iki változások után megtörtént és Finta László altbgy. úr volt az első felügyelő.

Mint a bevezetésben is említettem a H.M. osztályok visszamaradt törzsei épp a rendelet kiadásának napján hagyták el Budapestet és a rendelet végrehajtási utasítása a 912/el.n.I.a,1944. számú körrendelet már csak kitelepítési helyünkön Gyepü II-n került kiadásra 1945. I. 20-án.

A teljesség kedvéért szükségesnek tartom a személyi rendelkezések megemlítését is. A rendelet II. fejezete szerint:

„13. paragrafus A rendőrség jelenlegi tagjai új kinevezéssel válnak a katonailag átszervezett m. kir. rendőrség tagjaivá.

14. paragrafus. Átvételre csak azok jöhetnek tekintetbe, akik a honvédségi feltételeknek minden tekintetben megfelelnek. Az elbírálást egyenként kell foganatosítani.

17. paragrafus A Nemzetvezető és a H.M. által történt kinevezéseket a Honvédségi Rendeletekben közzé kell tenni.”

Nem akarok most annak bírálataiba bocsátkozni, hogy 3-4 hónappal az összeomlás előtt célszerű és kívánatos volt-e az amúgy is túlterhelt és szétesés előtt álló rendőrségi szervezet megbolygatni. Csupán megjegyezni kívánom, hogy a 14. paragrafusban említett „egyéni elbírálást” az adott körülmények között meg se lehetett kezdeni. Az új (katonai) kinevezések nem történtek meg és így a Honvédségi Rendeletekben nem is lehetett kinevezést közzétenni. Emlékezetem szerint csupán egy katonai kinevezés történt a rendőrségnél. A Nemzetvezető Hódosy Pál csendőrezredest, (1914. okt. évf. 1942. okt. 29-iki rang) soron kívül rendőr vezérőrnaggyá és a rendőrség felügyelőjévé nevezte ki.

Az I. fejezetben már láttuk, hogy az Ideiglenes Nemzeti Kormány Debrecenben 1945 március havában kiadott 1690/1945 M.E. számú rendeletével a csendőrséget megszüntette és a csendőrség felállításáról intézkedő 1881. évi II. és III. tc-et hatályon kívül helyezte.

Ez a szervezés szakított a katonai jelleggel. A rendelet 5. paragrafus (1) bekezdés szerint: „A magyar állam egész területén a belügyminiszter legfelsőbb felügyelete és ellenőrzése alatt a magyar államrendőrség gyakorolja az összes rendőrhatósági jogokat és látja el a rendőrközegei útján a rendőri szolgálatot.”

A 7. paragrafus szerint pedig: 1. „A belügyminiszter közvetlen felügyelete alatt Budapesti Főkapitányság és Vidéki Főkapitányság létesítendő, mint II. és III. foku rendőrhatóságok.”

Az új rendőrség megszervezéséhez a kormány és a kommunista párt nagy erővel láttak hozzá és Rajk László belügyminiszternek a költségvetési évre bejelentett adatai szerint a rendőrség költségvetése 384 millió forint volt, létszáma 35.000 fő, 3 rő.altbgy. és 25 rő.vörgy.

Érdemes megemlíteni, hogy ugyanakkor a honvédség költségvetése 208 millió forint volt és a trianoni „békeszerződés”-ben engedélyezett magyar véderő is mindössze 35.000 fő volt.

Otthon tehát már meg volt egy erős, kiépülőben lévő rendőrszervezet, amit nem lehetett figyelmen kívül hagyni. Ezzel szemben állott a teljesen szétvert, intézményeitől megfosztott és erősen kivérzett csendőrség, melynek tulajdonképpen még a számszerű adatait se ismertük, amivel meg lehetne indulni. Mindössze egy biztos adatunk volt. Az 1945. március 1-i 629 fős csendőr csapattiszti karból csupán 217 volt rendszerezített cső. alakulatoknál, a többi szétszórva, hadibeosztásban és harcra vetve rögtönzött karhatalmi alakulatoknál és nem rendszeresített helyeken. A legénységre nézve még csak megközelítő adataink se voltak.

Ezenkívül a csendőrség azonnali visszaállításának ellene voltak a csendőrség tradíciói, a csendőrség szolgálatának éveken át történt szüneteltetése és az ez alatt az idő alatt ellenünk folytatott nagyon erős ellenséges propaganda is.

A.) Ilyen körülmények között rendszerváltozás esetére csupán egy megoldás kínálkozott: a már meglévő és működő rendőrség keretében kezdeni meg a testület felépítését teljesen előlről a már ismertetett 6200/1944 M.E. számú rendelet figyelembevételével. Ehhez szükségesnek mutatkozott:

- 1.) Egy főfelügyelő kinevezése a tábornoki karból (honvéd, vagy csendőrtiszt),
- 2.) A volt H.M. és B.M. osztályok, valamint a főfelügyelő törzsének működésbe állítása,
- 3.) A vidéki főkapitányságon belül, de a vidéki főkapitánytól függetlenül a Cső. Fe. felállítása.

Szállítás szempontjából — időnyerés és szállítástechnikai okokból is — a rendes hazaszállító szerelvények igénybevétele mutatkozott célszerűnek. Az irányítás az utolsó állomáshelyre történt volna, ahol a hazakerkezett csendőröknek a területileg illetékes rendőr szervnél kellett volna jelentkezni nyilvántartásba vétel végett. Külön kellett intézkedni az elszakított területeken szolgálatot teljesített cső. egyénekre nézve.

A részletintézkedések csak hazatérés után következhetnek volna az akkori otthoni helyzet ismeretében. Vajon fel lehetne-e állítani néhány csendőrkerületet a megmaradt tiszti és legénységi állománnyal, vagy pedig célszerűbb lenne — átmenetileg — beleilleszkedni a meglévő rendőri szervezetbe.

Mindenesetre szükség lett volna valami átmeneti időre, mialatt a csendőrség annyira megerősödött volna, hogy a szolgálatot országosan, újból átvehette volna.

A tervezet célja volt csupán elvi alapokat szolgáltatni a meginduláshoz. Az egységes közbiztonsági szolgálat végső szervezete csak otthon alakulhatott volna ki az átmeneti idő után.

A tervezetet 1946. XII. 5-én elfogadta a Kormányzó úr az 1947. XI. 20-21-én a Münchenben tartott közbiztonsági értekezlet és 1949 augusztus végén a már előbb a II. fejezetben említett Mr. X. is.

B.) A csendőrség visszaállítására vonatkozó tervek során meg kell emlékezni az ausztriai traunfalli csendőr táborról, mely 1945 április végétől október végéig állott fenn. A táborban a visszavonuló csendőr alakulatok kerületenkint helyezkedtek el és ha a tábor továbbra is fenn

maradt volna, akkor a II., III. és VII. cső. kerületek már lényeges emberanyaggal, míg az I. és VIII. kerületek ugyan jóval kevesebb, de mégis jelentős létszámmal tudtak volna beleilleszkedni az előbbi A.) pont alatti megindulásba.

C.) Két komoly és tartalmas tanulmányt állított össze néhai Domonkos László örgy. bs-unk. Az elsőt még 1950-ben Németországban és tárgya volt „Csak egy közbiztonsági szerv, vagy újra közbiztonsági szervek? Tanulmányában arra a következtetésre jutott, hogy:

„A jövőben a közbiztonsági feladatok megoldását csak egy közbiztonsági szervre kell bízni” és az ország felszabadítása esetére az emigrációban

„a közbiztonsági szolgálatot majdan egyedül ellátó új közbiztonsági szerv felállítását kell előkészíteni.”

A második tanulmánynak tárgya „Az új közbiztonsági szervnek alárendeltsége” volt. A tervezet szerint az új katonai jellegű közbiztonsági szervezet — függetlenségének és pártatlanságának megóvása céljából — függetleníteni kell a mindenkori kormánytól. Ez a szerv a főparancsnokkal együtt önálló költségvetéssel közvetlenül csak az országgyűlésnek és az államfőnek lenne alárendelve.

D.) Nem hagyhatom említés nélkül azt a komoly munkát, melyet bajtársaink Bánfai József lovas csendőr indítványára 1947. VI. 21-től Grazban (Stmk., Ausztria) mint „Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaság” (cím: Geidergürte Baracke), majd mint Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösség Jegenyés Pál főtörm., néhai Karsay Jenő alez., továbbá 1951. II. 1-től Salzburgban Folkusházy Lajos ny.á.altbgy., volt felügyelő vezetése alatt (cím: Ungarische Kameradschaft, Sterneckt Str.9.) s utódaik azóta is megszakítás nélkül végeznek. Bátor és önzetlen kezdeményezésükkel az összeomlás után hazulról menekülő és kint szétszóródott csendőr bajtársakat fölkarolták, a kivándorlások megindultával világszervezetünk alapjait lefektették, az összeköttetést fönntartották és szolgálják ma is a csendőr testület rehabilitálását és jövőjének megalapozását.

Folkusházy altbgy. úr eredetileg nem volt csendőr, 1935-ben jött a honvédségtől a testület élére, mint felügyelő. Az emigrációban — elődje kivándorlása folytán — csupán 1950 októberében vette át a csendőr ügyek intézését. Tartozom nemes emlékének azzal a tárgyilagos megállapítással, hogy magas kora és nehéz körülményei ellenére is munkáját olyan lelkesedéssel és odaadással végezte, hogy ez mindnyájunk számára követendő példának szolgált.

E.) Értesülesem szerint hasonló természetű előkészületi munkák mást is folytak, azonban azok részleteiről nincs közelebbi tudomásom.

V.

Volt Kormányzó urunkkal a levélbeli kapcsolat az 1947. II. 14-iki jelentkezésem után is megmaradt. Az alábbiakban néhány szemelvényt közlök 2 levélből. Ezek hüen mutatják, hogy vélekedett Legfelsőbb Hadurunk a volt M. Kir. Csendőrségről.

Estoril, 1950. II. 15.: „Érdekelne tudni, hogy hány csendőr van hazánkon kívül nyilvántartva.” — „A csendőrség volt — meggyőződéseim szerint — Magyarország legjobb intézménye.” — „Ha visszatérhetünk hazánkba a csendőrség megszervezése lesz a legsürgősebb és a régieket korhatár nélkül vesszük vissza.” (A jelentés elment.)

Estoril, 1953. V. 9.: „A magyar csendőrség volt meggyőződéseim szerint a legjobb és a legmegbízhatóbb közbiztonsági alakulat a világon.” — „Tartsatok össze, hogy tudósításaitok mindenkihez gyorsan eljuthassanak.” —

Hasonló szeretettel és melegséggel emlékezett meg József kir. herceg Ófelsége is testületünkről. Szemelvények 2 leveléből:

Regensburg, 1950.II.11.: Ez a levél megérné, hogy teljes terjedelmében ismertessem. Röviden a tartalma: A királyi fenségnek gyermekkorában annyira tetszettek a kakastollasok, hogy 12 éves korában kis öccsével együtt elhatározták, hogy ők is kakastollasok lesznek. Édesatyja sokszor dicsérte a kakastollasokat. Felnőtt korában, már mint katona tapasztalta, hogy a kakastollasok:

„Mindig ott voltak, ahová sötét órák nehéz helyzete állította őket. Hivatásuk hősei voltak. Így tanultam meg őket őszintén tisztelni.”

„A kakastollasok szívemhez nőttek az első világégésben, mert megbízhatóságuk mindhalálig jelképezte őket, hősiességük multhatatlan emléket emelt nekik.” — „Szeretettel gondolok a még élőkre és áldom az elesettek emlékét.”

Regensburg, 1952.II.8.: „Erős a hitem, hogy derék, oly sokszor bevált testületük régi szép hírnevét újból meg fogja alapítani az új Magyarországnban.”

Az alábbi idézet Eckhardt Tibor (1888—1972) leveléből való:

New York, 1952.II.28.: „A testületi szellem és a bajtársiasság fenntartása az emigrációban kétszeres jelentőséggel bír, mert megőrzi a múltból ami jó volt és meggazdagodik külföldön azokkal az értékekkel, amelyekre az emigráció, annak tapasztalatai tanítanak.” — „Ne hadakozunk a múlttal, hanem készítsük elő a jobb jövőt.” Elgondolásunk megegyezett Eckhardt Tiboréval.

Utoljára hagytam Ottó kir. herceg. trónörökösrel való találkozásomat. Ófensége hugával Adelaide kir. hercegnővel 1950. VII. 14-én meglátogatta a magyar tábor Pssau-Waldwerke-ben. A táborvezető megkért, hogy vegyek részt a kíséretében. Megszemlélte a tábor, majd rövid beszédet tartott az egybegyültekhez. Dicsérte a magyar emigráció helytállását és válaszolt a feszült külpolitikai helyzetet. Megkérdeztem, mi lesz a magyar légióval. háború esetén azonnal meg lesz és a magyar jobogó ott lesz az U.S.A. oldalán — válaszolta a trónörökös. Amikor megtudta, hogy csendőr voltam, nagyon melegen érdeklődött emigrációs és otthoni helyzetünk felől és elismerőleg emlékezett meg testületünkről.

VI.

Tanulmányom kissé hosszabbra nyult, mint megindulásakor gondoltam. Csak munka közben jöttem rá, hogy a teljesség, az időbeli sorrend és az

összefüggések könnyebb megérthetősége végett több olyan részletre is ki kellett térnem, ami eredetileg nem volt szándékomban.

Úgy érzem, hogy jó három évtized távlatából is köszönetet kell mondanom volt Legfelsőbb Hadurunknak és József kir. herceg Ófenségének, akiknek vértanu testületünk iránti nagyrabecsülése és erkölcsi támogatása biztos támaszunk volt az emigrációs élet útvesztőiben.

De köszönettel tartozom — rendfokozatra való tekintet nélkül — azon honvéd és csendőr bajtársaimnak is, kiknek bizalma lehetővé tette, hogy a közös cél érdekében nem a fölé és alárendeltségi viszony, hanem az őszinte bajtársiasság szellemében éveken át együtt dolgozhattunk.

Mondhatná valaki, hogy kárba vesztett fáradság volt, mert csendőr vonatkozásban a fő kitűzött célt, a Testület visszaállítását nem értük el. Erre csak azt válaszolhatom, hogy mindent megtettünk, ami az adott körülmények között lehetséges volt. De amikor egy-egy hírre felvillant egy kis reménysugár, majd hirtelen eltűnt, megdöbbenve láttuk, hogy a mi ügyünk nem az emigrációban, de nem is Budapesten, hanem Moszkvában dől el és a csendőrkérdés csak függvénye a nagy magyar tragédiának és a szétdarabolt Kárpát-medence problémájának.

Elértük azonban mindazt, ami az akkori helyzetben és a sokszor nagyon-nagyon ellenséges légkörben elérhető volt. És pedig:

Az U.S.A.-ba a hatóságok feloldották a csendőrök bevándorlási tilalmát, sikerült lemosni a ránk kent sok hazug rágalmat és bebizonyítottuk a külföld felé is, hogy a volt M.Kir. Csendőrség testületileg nem volt háborús bűnös és hogy

a volt M.Kir. Csendőrség nem volt nyilas.

Mint utólag megtudtuk, a volt M.Kir. Csendőrséggel szembeni hangulatváltozásban a különböző beadványokon kívül nagy szerepet játszottak azok a jelentések is, amelyeket a különböző csendőr egységek által a megszálló hatalmak alkalmazásában teljesített szolgálatokról kaptak az illetékes katonai hatóságok és polgári szervek. (A Magyar Nemzeti Bank csendőr őrsége, a traunfalli tábor, stb.) És amint azt Mr. X a már említett 1949. augusztus végi megbeszélésen hangoztatta, újból büszkén nézhetünk bárki szemébe, ha a külpolitikai helyzet alakulása folytán az akkori elgondolások valóra válnak, a volt M.Kir. Csendőrségre még rendkívül fontos feladat várt volna.

A tanulmány alapját eredeti levelek, feljegyzéseim és eredeti kiadványok képezték. Ezek több, mint három évtizede pihentek és nem is szándékoztam őket nyilvánosságra hozni. Dr. Kiss Gyula bajtársunk azonban megkért, hogy mindezt foglaljam össze a Bajtársi Levél jubileumi, 1980/2. száma részére, hisz ezek, mint írta „a Testület későbbi elbírálásánál fontosak lehetnek.” Helyhiány és az ügy természete miatt sok mindenre nem térhettem ki. Szeretném hinni, hogy ez nem megy a tárgyilagosság és a pontosság rovására.

Ezenkívül úgy éreztem, hogy ezzel az összeállítással tartozom volt Testületünk, valamint a hősi halálban és mártíromságban megdicsőült bajtársaim emlékének is. Ők a legszentebbet, életüket adták a Testületért és az örök Magyarorszáért. Méltán várhatják a szerencsés túlélők-

12
től, hogy a legtöbbet tegyük meg a Testületért és érettük.

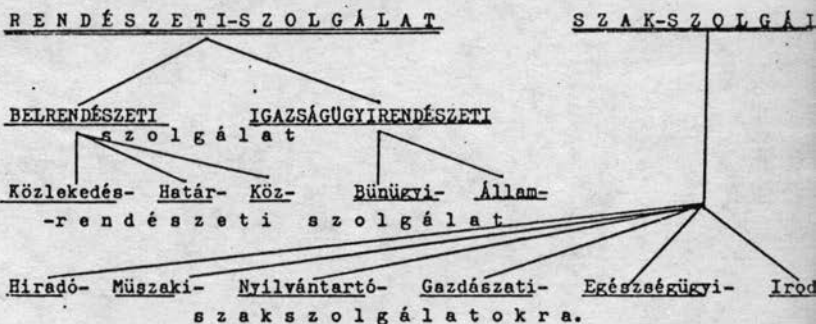
Tragikus elégtétel, hogy az események minket igazoltak és megla
saink kísérteties pontossággal követték egymást. Nem tudjuk mit ho
jövő! Az ideológiai háború talán közeledik a végkifejlődéshez. Bárm
ténjék is hitünk sziklaszilárd: egy új Magyarországnban és a Mag
Golgota végén ott van a Szent Kereszt, mely immár 2000 év óta hird

Feltámadunk!

Domonkos László:

A közbiztonság

A tanulmány 1952-ben, aug. 20-án kelt az emigrációban és 125 oldal
tárgyalja egy új közbiztonsági testület szervezési elveit, felállításá
szolgálatait. Az I. részben foglalkozik azzal az alapvető kérdéssel, h
csak egy közbiztonsági szerv, vagy újra közbiztonsági szervek legyen
Maga a közbiztonsági szolgálat feloszlik:

A II. részben a testület alárendeltségéről további jellegéről ír, kato
polgári, valamint, hogy katonai vagy polgári BTK legyen.

Célja a tanulmánynak, hogy az eddiginél jobban és tökéletesebben
ja meg a közbiztonsági kérdéseket. Ez akkor érhető el, ha a mű
tárgyilag kritikával átmentjük — nem azt, ami jó volt, hanem —
jönak ígérkezik a jövőben az új viszonyok mellett is és ehhez hozzáá
a helyesnek vélt új gondolatokat.

A jelleg kérdésénél e kritika alapján azt szűrte ki a szerző, hogy a
közbiztonsági szervet a fegyveres erő részeként, megválogatott és ma
erkölcsi nivón élő egyénekből kell megszervezni. A katonai BTK hatá
alá rendelt tagjait a pártpolitikától teljesen el kell tiltani.

Mindezen jellemzők együttes hatásaként az új közbiztonsági s
katonai jellegűvé lesz és olyan testületi szellem formálódik ki ber
amely kellő szervezés, kiképzés és nevelés mellett egy pártatlanu
szakszerűen működő fegyelmezett közbiztonsági szervet biztosít az
szágnak. A következő fejezetben a tanulmányra beérkezett vélemér

Fenn a hegyekben már aludt a világ. Máté megállt a hóba-
halkult erdő tenyői között. Levette tövegét. . . Kettesben vol-
tak az Úrral. — Karácsony napja van, — kezdett alkuba, —
egyetlen Fiad születése napja. Neked is örömneped.
Juttass belőle, Uram, ha csak egy cseppet is. . .
Kinek a javát keresed, Máté? — hozza a szél a végtelenből.
A népemért esdeklek. Hogyan merném zaklatni másként
felséges színed mennybéli nyugtát?
Ismerheted az égi rendelést. Szenvedés az igazak tisztulása.

(A szél elállt egy villanásra)

Megfáradtál követni a magyarok útját?

Nem fáradtam én — csillant csókán Máté szeme.

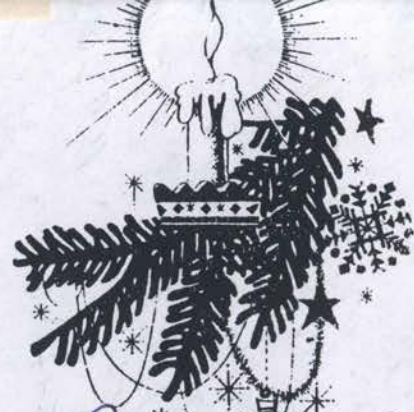
De én székely vagyok.

Talán a székely más, mint a magyar?

Hogy volna más, — szabadkozott Máté riadtan. — Izzéig,
csontjáig magyar. . . csak több egy kicsivel.

Igazságodra leltél, Máté, — korholta az Őr szelíden —
ezért egy kicsivel több a szenvedésetek is.

Mészáros László

Kellemes *esky unhas.*

* Karácsonyi Ünnepeket

* és *
Istentől áldott

Boldog Újéztendőt

Merry Christmas
and Happy New Year

Sajnos, hogy sajnos tündér
fekvő alkuból nem lehet
lett a levele karácsonyra
Egy csak újévi üdvözlés
Áldóval kívánom, de jóleg jó
újévi üdvözlés, Isten áldásával,
és a szeretettel. *Dalla kény*

1-16-94

Kedves Gyurkám és Babó.

Gy kedves leveledet (vél?) mindig
 konszervatív lapot megkaptam és kellemes kö-
 szönetem. Kerlek ne nekedjeltesd rám a hi'sen
 világnak miatt, nem fog elmentessy! Hisz az az
 költő 3-4 hónapra a nemem adagolva - min-
 den hirtelen eltűnt és hirtelen meg megröbölt,
 h. azonban fog adást keltt kérem az orvost
 elnyújtam: 3 órást vizsgálta, felder, 181 laser su-
 gar után / de már a 2 Laser) Gy írtam, hogy meg állt a
 baj, 21 év kell orvosomnak. Meg nekem is van
 orvosom, kardos szívre mutat) de apja /
 zist kirok! Ezüst a beteg orvos is. Ötvenmetat-
 tartam, hogy Székely néha tabakkal is. De apja /
 sidsoros, kardos szívre mutat) de apja /
 gyórt az úszó, Székely csak kanyarokban 2. Kívánc-
 sít megmondhat nekem. Gyurkám, hogy, Kérem
 pers. Válasz, hogy az az idősre mit kérek. Gyurkám, hogy, Kérem
 Róbert. Légy nyam jó Gyurkám is Róbert meg Fredy
 hogy el tudom-e helyezni meg a, ezüst a M.H -ben,
 Ha a nemem meggyűlölt a kedveim a kedveim
 alaktól - a kedveim is megkérlek a kedveim a kedveim
 degy fontos lenne. Kerlek a kedveim a kedveim a kedveim
 kérem, ha kedveim a kedveim a kedveim a kedveim
 kérem a kedveim a kedveim a kedveim a kedveim
 kedves Gyurkám és Babó. Légy nyam jó Gyurkám is Róbert meg Fredy
 Babó meg kedveim a kedveim a kedveim a kedveim
 kedveim a kedveim a kedveim a kedveim a kedveim
 kedveim a kedveim a kedveim a kedveim a kedveim
 kedveim a kedveim a kedveim a kedveim a kedveim

GYÁSZJELENTÉS

Mély fájdalommal jelentjük, hogy szeretett és tisztelt barátunk és bajtársunk

Dr. csikszentimrei BALLÓ ISTVÁN

szkv. m.kir csendőr őrnagy

életének kilencvenharmadik évében 1997, Április 22-én elhunyt.

Mint hivatásos honvéd hadnagy 1930 Október 1-én lépett a Testület állományába és ott szolgált egészen a m.kir. csendőrség felosztatásáig. Utolsó beosztása a Honvédelmi Minisztérium 20. azaz csendőr osztályában mint tiszti "személyi" előadó volt.

Az emigrációban vezetője volt az MHBK Clevelandi Főcsoportjának, valamint a Csendőr Családi Közösségnek és aktívan résztvett az emigrációs közéletben

Családja az első foglalás ősi jogával birt székely örökség alapján *csikszentimrei* előnevet használta. Családja törzsökös székely és székely lófői ranggal birt.

Temetése, 1997 Április 25-én volt.

Lelkiüdvéért az engesztelő szentmise áldozatot a clevelandi Szent Erzsébet magyar plébánia templomban muttattuk be.

Gyászolják rokonai és bajtársai itt és az óhazában.

Nyugodjék békében és az örök vilagosság fényeskedjék neki.

Levelezési cím: Victor A. Falk 1640 Columbia Rd., Westlake OH. 44145-2405, USA.

Babycám, Gyurkám!--Kedvesek, csak gyorsan elküldöm a gyászjelentést biztos lévén, hogy már tudtok Pista haláláról, akit én már nem látoghattam meg, csak még egyszer telefonon felhívott, azaz hívatott Kunsai, v. cső hadgy. felész gével. Már nem tudtam ígéreteket betartani, hogy első kimozduláson,-- a te plom után!-- anozzávezető ut lesz. Hát az volt, mert először ottottem fel, de csak már a Halottas Házba. Finoman volt kikészítve, mintna csak aludna,---elbucsuztunk Pistától.

Gyurka köszönöm, bátorító levelét, bizony sokszor még nem érzem magam, - még csak megközelíthetően sem!-- a régiek, de már hatalmasat javultam. Sátálok, tesztek-vesztek,--/van egy magyaroszági kislányunk, egy idős hölgy rokona,---egy évi ittartózkodása alatt szeretne egy kis pénzmagot összekalapálni anellett nekem óriási segítség!-ő főz! Három óra alatt olyan finom dolgokat hoz kalap alá, hogy csak na, jó magya osan, de ezt át kellett szerveznem,-- mondám: Enikőm, Te nemcsak Elenér bácsinak főzöl, hanem nekem is! Se se, se zair! /Hát drága Elenérkémmek sen szabad, anyai biztos, de élvezzük!/
a végén szűkíttem

SütőPistának küldtem egy ilyen jelentést és kérdeztem, - Andaházy Géza nevében, aki egy dik érte, miért nem válaszol? Csak nincs komoly baj? Beodray Feri indult tegnap haza egy hétre,--- felkeresi kis Balló István, viszi nekik a Kisöreg megmaradt ékszereit, megymást. Róluk is megemlékezett, valamint ittélő hugáról, Pista, de az még soká lesz, míg megkapnak valamit.

Gyurkám, ezt a masinát be kell adnom "szerivre", és kicsit magamhoz kell jönnöm, akkor majd bővebben írok megint.

Nagyon-nagyon érdekesen ír mindég, csak jószágos Babycájával együtt vigyázzanak egymásra, nagyon-nagy szükség van Magukra!!! Az Öreg mindég nagyon szépen, hálásan beszélt Magukról, ottartózkodásáról!! A Baby leveseiről. --Mi ugy vagyunk, hogy nem győzünk rokonokat kérni, küldjenek otthoni levesborítékokat,--Pista is rajongott értük, nagy segítség egy ilyen, ha az ember hirtelen vmi. melegét óhajt összeütni.

Bucsuzóul annyit, a filmet még nem láttam, de Barnusnak megvettem, Gabi mindjárt el is küldte neki, én, amint lehet, megyek Papp Gáborekhoz, szinten sokat látogatta az Öregecskét!--, nekünk nincs videónk. Barnusnak nagyon tetszett, lehet, Péter fiannak is megveszem! Isten legyen Magukkal, további híreket kérek, /még gyorsan, mielőtt végeznék: Molnár Töpi beszéde, -nekem- eléggé tetszett, szidta kicsit, de finom, Pistát, végül azonban mégis inkább érdemeire hivatkozott és a Szemere Bertalan ársaság előző lenézése helyett, mot dicsérő szavak hagyták el öreg csendőr"ajkait".

Most már gurulok Kedveseim, rohanunk az orvoshoz!!!!
Ezr ölelés, kcsók:

Agnes Tócska
9.10.1988

Balogh János dr.
fhdgy.

1940.09.01.
/1938.évf./

VIII.cső.ker. Nyiregyháza Sznypk.

1940.09.01. 1915.06.03. 1942.06.18. 1938.

+ Gyöngyös, 1990.06.05.

Szül.: Jászkisér, 1915.06.03.

F.: Görgényi Livia, + Cleveland /Ohio/ USA 1988.10.12.

A.: Dombai Julianna

Toldy-féle aranyvonalat kísérője

Cleveland /Ohio/ USA.

Cy.: VALÉRIA, ZSOLT ÁRPÁD 1944

Kádár Gábor-Vági Zoltán: Aranyvonalat. 53.o.

Toldy Árpád egyik beo-ja /szds./

B.L.1989.XLII. 1.sz.12.o.

~~Dr. Balogh Jánosné szül. Görgényi Livia, dr. Balogh János szds.~~
felesége Clevelandban /OHIO USA/ 1988.10.12. 66 é korában meghalt
1922.05.05. született. Tíz éve rák-betegségében szenvedett.
A North-Olmstead-i Sunsaet Memorial Park temetőben helyezték örök
nyugalomra. Bucsuztatta Molnár István, a MKCSK eln-e.

Balogh II. Sándor
els.

Barabás József /Pruth/
alez.

1942.04.01.
/1916.évf./

Cső.zlj. Galántai zlj. pk.h. löftöti.

1942.04.01. 1899.06.11. 1916.08.18. 1916.

SzU.hdf. Uzmány

Voronyezs

8 é börtön

Kazincbarcika

1917. 11.gy.e.zls. 1916.09.01.

B.L.1968.01-08, XXI.évf.01-08.sz.42.o.

Barabás József ezds. a galántai cső.zlj. utolsó pk-a.

Sopronban elhunyt.- 1968.

Nyolc évi börtönbüntetés során 1956-ban kiszabadult, de a felke-
lés leverése után a kom-ák visszavitték. Végleges szabadulása
után két hónappal általános idegblnulás következtében meghalt.-